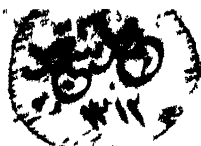
نمونۀ انشا

(اثر)

(احمد عاصم بك)

مكافات ثانيه باقرار مجلس كبير معارف

اشبو كتاب مكاتبده استعمال اولنمق اوزره
مجلس مذكور طرفندن تحسين اولنمشدر .

دار الشفقه‌نك دردنجى سنه‌سنده تدريس اولنمق اوزره
هيئت تدريسيۀ اسلاميه طرفندن انتخاب وقبول اولنمشدر

استانبول

(محمود بك) مطبعه‌سى — باب عالى جوارنده ابو السعود جاده‌سنده
نومرو ۷۲

۱۳۰۷

نمونهٔ انشا

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وثنای الهی وصلات وسلام جناب رسالتپناهی
ودعوات مفروضهٔ حضرت پادشاهی ادا قلندقدن
صکره حالا نظارت معارف عمومیه ذات معالیسمات
آصفانه‌لریله موشی مشیر مشتری تدبیر فلاطون نظیر
ولی نعم دولتلو صفوت پاشا وفقه الله تعالی فی نشر
المعارف علی ماشی حضرتلرینك شعار همت ودثار
لطف وعنایت دستورانه‌لری اوزره صحیفه پیرای
ظهور اولان بونجه آثار مقبوله ایچنده « هرقچن کاسه
شماره کیسه کیسه سیم وزر * بعض کامل بعض ناقصدر
دگل جمله تمام) وفقنجه بواثر ناچیز دخی ترتیب
اولنقده بولنان ایکی مرتبه‌ده انشا رساله‌لرینك سهل
وساده مباحثنك درجیله انلره نمونه اوله‌رق وخطیئاتی

کمسه‌یه سرایت ایتمامك اوزره دیکرك آثرندن اقتباس واستعانه اولنمیه‌رق قلمه النوب تقدیم عزحضور مکارم نشورلری قلنمشدر . لکاتبه . انموزج الشیٔ لاقدر یعیره اذ لایغایر مافی الدن والجام

(معلوم اوله‌که انسان استدیکنی سویلیه بیلمك ایله سائر جانلی حیوانلردن نصل آیرلمش ایسه سویلیه‌جکنی هرکسك بکنه‌جکی صورتده یازه‌بیلنلر دخی یازه‌میانلردن اوقدر فرقلیدر

فی سنه ١٢٨٨

علم انشا استدیکنی مقبول اوله‌جق طرز اوزره یازه‌بیلمك قاعده‌لرندن عبارتدر .

علم انشا اوچ شیٔ اوزرینه بناء اولنمشدر . اولکی اختراع مرام . وایکنجی زیاده واتمام . واوچنجی تنسیق کلامدر .

بونلرك هربری برمبحثده بیان اولنه‌جقدر

﴿ برنجی مبحث اختراع مرام بیاننده در ﴾

اختراع مرام برکمسه یازه‌جغنی اولاکوزلجه دوشونوب

بیلمك وجمله سنی حاضرله مقدرکه یازارکن اوزون
اوزادی‌یه دوشوتوب سویلیه‌جکی سوزلرده مناسبت
بولمق ایچون زحمت چکمامکی اقتضا ایدر بوجهتله
کشی کوزیله کوردیکنی ویاخود بشقه‌درلو طویوب
آکلادیغنی وایوجه بیلدیکنی البته بیلمیاندن کوزل یازار
مثلا سور همایونی پدرینه مکتوب ایله بیلدیره‌جك
بر چوجق دوکون یرنده کزمش وکوندز اوینایان
اویونلری وچالینان موزیقه وغلبه‌لکی وکیجه خیال
وفشنك کبی شیلری کورمش وبونلره آیری آیری دقت
ایتمش اولملیدرکه تفصیل ایله‌یازه بیلسون وبرده‌یلان‌اولمیوب
طوسطوغری‌واولدیغی‌کبی یازلمق‌لازمدرکه‌هرکسك‌عندنده
مقبول اولسون . مثلا بهارك وصفنده دینلدیکی کبی :

اول بهارده قیش موسمنك شدتلی صغوقلرینه فتور
کلمه‌رك بلوطلردن آزار آزار یاغان یغمور ایله چایرلر
اویانوب یشیل اوستنه نقش اولمش قماش کبی درلو درلو
چیچکلرله طونانه‌رق طرف طرف کللر آچلمش، ودره‌لر
جوش وخروشه کلمش وقوشلرك حیواتیسی ایله اورمانلر
قهقهه ایدرکبی طاتلی صدالر ایله طولمش ، ویاوریلری
یاننده حیوانات سوریلری مرعالره یایلمش ، وچفتجیلر

کلبه کوشه‌سندن چیقوب صحرا یولنی طوتمش اولمغله ،
دنیا بر کوزل حالته کیرمشدرکه کویا باشدن باشه
لطافتدن عبارت اولمشدر .

ایکنجی مبحث زیاده واتمام بیاننده‌در

زیاده واتمام مقصود اولان معنانی چوغالتوب اوزاتمقدر
بو دخی درت شی ایله حاصل اولور . تفصیل . تحلیل .
تمثیل . تعلیل . (تفصیل) بر حکایه ویاخود عادی بر
واقعه‌ده اوکجه اولان علامت ومقدمات . واول
اثناده‌کی حالات . وصکره لازم کلان اثرلری
ونره‌ده ونه زمان ونصل اولدیغنی ترتیب اوزره بیان
ایله اولور ایسه‌ده فائده‌سی اولمیان لقردیلرله اوزاتملیدر
اکر یازیلان مکتوب اولوبده کوندریلان ذاتك زیاده
تفصیلاته آرزوسی اولورسه اوزاتمقده ضرر یوقدر .
نته‌کیم بر (توزیع مکافاة) مجلسنك تعریفی کبی .

بتون مکتبلرك تعطیل وقتی کلمش اولمغله اجرا قلنان
امتحان ترتیبی اوزره توزیع مکافات رسمنك . فلان مکتب .
شاکردانی حقنده دخی اجراسی ضمننده ماه حالك

اونجی پنجشنبه کونی ساعت بش راده‌لرنده اوزری سابیان ودرلو درلو چیچك وبایراق ولوحه‌لرله زینتلی مکتب مذکور حولیسنده عقد اولنان جمعیتده هب طلبه ایکی طرفلی یاپیلان محللرده حاضر وترتیبلی طوردقلری حالده بعض وکلای فخام حضراتیله دیکر مکتبلر خواجه‌لری، وسائر دعوتلیلر مخصوص یرلرنده اوتوردقدنصکره مدیر مکتب اولا شوکتلو پادشاهمزك بورجلی اولدیغمز دعاسنی . وبعده موجود طلبه‌نك نه درلو ایلرولدکارینی ودها ایلرو وارمق ایچون لازم کلان اسبابك بیانی حاوی برنطق ایراد ایلمش. وآکا قارشولق طرف عالیٔ نظارتپناهیدن غزته‌لرده صورتی باصلمش اولان جواب صواب اعطا بیورلمش اولمسی اوزرینه هرصنفده . برنجی . وایکنجی . بولنانلر هدیه برر کتاب ایله شاد . واندنصکره آلتی نفرك دخی اسملری یاد. وبوائناده آره‌صره موزیقه ترنم وآهنك ایلدیکی حالده نهایت مجلسده جمله طرفندن دعوات مفروضهٔ پادشاهی معروض بارکاه رب عباد قلنه‌رق جمعیته ختام ویریلوب شاکردانك کیمی ممنون وکیمی محزون محللرینه عودت ایتمشدر .

(تحليل) برقاج شيدن عبارت اولان برلقرديننك اجزاسنى صايمقدر بر يارەمز چوجغك وصفى كبى (يارەمز چوجغك آناسندن باباسندن قورقيوب سوزلرينى دكلەمديكى كبى قومشولرندن وكندى كبى چوجقلردن دخى اوتانمز. وكنديننك ضرر وفائدەسنى اصلا آرامز. اوستنى باشنى يرتار كيرلتور . جام قيرار . آدم دوكر . فنا لقرديلر ايله خلقه سوكر . باباسى آناسى آدم اولمسندن اميدلرينى كسرلر . وقومشولرى دائما راحتسز اولوب شكايت ايدر . كورنلر استكراه ايدوب يانندن قاچر . طياق يير . آزار ايشدر . حقارت كورر . عاقبت سفالتله عمرى آخر اولوب ضايع اولمسى شبهەسزدر .

(تمثيل) برشيئك نظيرينى وياخود ضدينى بيان ايله بربرينە تطبيق ايتمكدر تربيەلى چوجغك اشبو وصفى كبى :

تربيەلى واديب چوجق قيرلردە كندى كندينە بيويوب داللرى بوداقلرى طاغلمش ميوەسز ديكنلى آغاجلر كبى فائدەسز اولميوب . بغچەلردە داللرى بوداقلرى كسامكلە غايت كوزل شكلە كيرمش . وكرك كولكە وكرك اول جنسدن اولان اغاجلردن دها بيوك ولذيذ ويرديكى

میوه‌سیله تلذذ اولنور فدانلر کبی اولمغله . اشبو تربیه زمانی تلف ایدوب کچورماملیدر .

(تعلیل) برشیئك سببلرینی واقتضاسنه کوره آنلرك دخی سببلرینی واول سببلرك نه درلو تأثیر ایلدیکنی بیاندر . مثال :

انسان بودنیایه برفائده قزانمق ایچون کلمش اولوب عمر عزیزك برشی بدلی اولمدیغندن بوش یره بیهوده کچورمك عقله مناسب اولمامقله فائده‌سز شیله اوغراشمق حماقت علامتیدر .

اوچنجی مبحث تنسیق کلام بیاننده‌در

(تنسیق کلام) لقردی‌یی یرلو یرینه قویوب نظاملمه‌مق ایسه‌ده بوندن اول برطاقم شرطلری واردر .

(ظهور معنی)

ایچنده هرکسك معناسنی بیله‌میه‌جکی لفظ بولنماملیدر .

(صحت املا)

هرلفظ سویلندیکی کبی یازلیوب قواعده مطابق وعلمانك استعمالنه موافق یازلملیدر . زیرا عوامك غلطاتی املاده حجت اوله‌مز .

(افاده)

کرك لفظده وکرك معناده تکرار اولماملیدر .

(سلاست)

قوللانیله‌جق لفظلری سویلمك دله کوج کلمیوب سویلمسی قولای اولملیدر .

(مراعات ادب)

یازیله‌جق هردرلو مکتوبده کوندریله‌جك آدم تکدیر اولنه‌جق دخی اولسه یازان کندینی کوچك طوتوب فنا وعیب اولان سوزلر یازماملیدر .

﴿ اصطلاح تخاطب ﴾

هردرلو کاغدده ویریله‌جك ذاتك مرتبه‌سنه کوره سوزلر وتعبیرات قوللانلملیدر . بروده ایکی درلودر . بری بس دیکری

مثلا (بن) دیه‌جك یرده استعمال اولنان تعبیرات (ساده) محبکز . مخلصکز . ثناکارکز . ستایشورکز . یاخود جمله‌سنده (لری) .

(متوسط) قوللری . کوله‌لری . بنده‌لری . چاکرلری

(اعلی) بندهٔ کمینه‌لری . چاکر دیرینه‌لری . عبد مملوکلری . چاکر خاکبرابرلری . بندهٔ درمخریده‌لری

(علما و مشايخ جانبندن) داعيلرى . احقرلرى .
داعئ كمينه‌لرى .

(سن) ديه‌جك يرده :

(ساده) ذاتكز . ذات شريفكز . جناب والاكز

(متوسط) ذات عاليلرى . جناب والالرى . خاكپاى
ساميلرى .

(اعلى) ذات عالئ كريمانه‌لرى . جناب والاى
رحيمانه‌لرى . خاكپاى سامئ منعمانه‌لرى .

(وزير اولورسه) خديوانه‌لرى . آصفانه‌لرى .
دستورانه‌لرى . مشيرانه‌لرى .

(علمايه ومشايخه) ذات فاضلانه‌لرى .
زاهدانه‌لرى . مرشدانه‌لرى .

(او) ديه‌جك يرده :

مزبور . مرقوم . مذكور . سالف‌الذكر .
مومى اليه . مشاراليه .

(پادشاهه مخصوص تعبيرات)

شاهانه . ملوكانه . شهنشاهى . جهاندارى .
خلافتپناهى . ظل‌اللهى . شهريارى . تاجدارى .

﴿ قواعد تنسيق ﴾

یازیله‌جق شیلرك هر بر پارچه تمام سوزینه (فقره) دینیلوب هر فقره دخی بر ویا زیاده جمله‌دن عبارتدر .

(جمله) تمام بر معنی اکلاشیلان لقردیدرکه اندن صکره بکله‌مك اقتضا ایتمز .

(جمله) دخی ایکی نوعدر بری اصل ومتبوع . واول بری انك فرعی واکا تابعدر . اصل اولان جمله‌لرك ایچنده دخی قنغیسنی سویلمك مراد ایسه اکا (مطلب) تعبیر اولنور مثلا . صفت . و . سبب و . مثال . کبی جمله‌لر . فرع وتابع . صاییلور نته‌کیم .

دونکی کون بعض احباب ایله کیتدیکمز سیر یری ایکی طاغك ارەسنده بیوك وەره طاشلاق ایچنده ایصسز و غایت اوزون وصیق اغاجلر اورتمش قراکلق قورقنج بر محل اولوب بیاغی یر التنده ایدینلقسز هوا آلمز مخزنده قالمش کبی اولدیغمزدن اکلنه‌مدکدن بشقه چکیلان زحمت و ایدیلان مصرفلره بیلك کره پشیمان اولدق . ترکیبنده دونکی کون بعض احبابله کیتدك . جمله‌سی صفت . و اندنصکره بر محل اولوب . فقره‌سی سبب . وقالمش کبی اولدق فقره‌سی . مثال . اولدیغندن

جملهٔ تابعــه دینور . و اکلنه مدك جمله سـیله زحمته
ومصرفلر. پشیمان اولدق جمله‌سی اصل ایســه‌ده مطلب
ایکنجیدر . دائما تابع اولان جمله‌لر اوکجه متبوع اولنلر
صکره و مطلب الك صــکره کلور کچن مثال کبی . مثلا
هوا بوزلدیغندن ســوقاغه چیقه‌مدم دینلوب ســوقاغه
چیقه‌مدم هوا بوزلدیغندن دنیلمز .

بو فقره‌ده بولنان جمله‌لر . وبر مرامده‌کی فقره‌لر بر برینه
ربط اولنملیدر . ربط ایکی و یا زیده جمــله و فقره‌یی
برلقردی ایده جك صورتده بر برینه باغلمقدر . مثلا فلان
افندینك اوینه کیتدم . بوله‌مدم . کیرو دوندم . جمله‌لری
اوچ فقره ایکن فلان افندینك اوینه کتمش ایســه‌مده
بوله‌مدیغمدن کیرو دوندم . دنلدکده برلقردی اولور .

﴿ ربط ایچون قوللانیلان الفاظ رابطهٔ مطلقه ﴾

(وب) که هر یرده وهر درلو کلمه‌ده استعمال اولنور
اوقویوب یازمق هرکســه لازمدر . کندی بیلدیکنه
کیدوب بیوکنك ســوزینی دکله‌میان بهره‌دار اولمز .
باغروب چاغرمغله ایش بیتمز . هم اوینــایوب همده
چالیشمه‌لیدرکه کبی اکر بر (ده) علاوه اولنوب (وبده)

کبی استعمال اولنورسه عجله و بردنبره اولمق معناسنی افاده ایدر . دونکی کون اقشـام اوزری کلوبده کورشمه‌دن کیده‌جك نه وار کبی .

وبعض کره سبب معناسنی دخی افاده ایدر . برفنـا سوزایشیدوبده طارلمش ایسه حقی واردر کبی که ایشتدیکندن اوتوری دیمکدر .

(و) که کلمه‌لر وکلاملر اراسـنده قوللانیلور فلان وفلان چو جقلر درسلر ینی یاپامشلر . وعاقبت امتحانده اك کیرو قالمشلردر .

(ایله) و (برله) بونلر مصدر یعنی ایتمك معناسی اقتضا ایدن یرلرده قوللانیلور هر زمان عافیتکز خبرینی ارسال ایله یاخود برله ممنون ایلمکزی رجا ایدرم کبی .

﴿ رابطهٔ سببیه ﴾

سببلری اصل جمله‌لره باغلر .

اولمغله . اولمسیله . اولمغین . سـور همایونده خدمتی سـبقت ایتمش او لمغله بشـنجی رتبه دن بر قطعه مجیدی نشان ذیشانی ویرلمشدر .

بیلمامك انسانی پك اوتاندیران شی اولمسیله هرکس اراسنده اوتانمامق ایچون اوکرنمکه غیرت ایتملیدر .

قباحت کیمك اولدیغی خواجه‌نك معلومی اولمغین انی تکدیر ایلدی کبی .

اولدیغندن . اولدیغندن ناشی . یاخود . طولایی .

یاخود اولمقدن ناشی . طولایی .

(احمد بکك زیاده هوسی اولدیغندن شریکلرندن ایلرو کیتدی (سلیمان افندینك سمتی اوزاق اولدیغندن ناشی درسه یتیشه مدی (فیضی ورمزی بکلر بر برینه خصم اولمقدن طولایی درسلرینه یاردم ایدرلر کبی .

اولدیغی جهتله ملابسه سیله . اجلدن . جهتدن .

یلان سویامك پك کوتی خوی اولدیغی جهتله غایت صاقنمالیدر کبی .

اولمق جهتیله . حسبیله . سببیله .

طاهر بك امتحانده برنجی چیقمق حسبیله برکتاب هدیه الدی کبی .

اولمسنه . یاخود آیدوکنه . مبنی . بناء .

حسین افندینك تنبل ایدوکنه مبنی هیچ بر درسی کوزل اوقویه مدی کبی .

﴿ بر ایش ایشامکه سبب ﴾

اولمق اوزره . اولمق ایچون .

بو ماده معلومکز اولمق ایچون شمدیدن اخطاره ابتدار قلندی . بر آن اول استانبوله کلمك اوزره مکتوب یازلدی کبی .

﴿ رابطهٔ وقتیه ﴾

برفقره زمانی اول فقره‌یه ربط ایدر .

اولدقده . اولدقدنصکره . اولایجق . اولدیغنده اولنجه اولمسی اوزرینه . اولدیغی کبی .

صوچلی بر آدم عذر دیله‌دکده قبول ایتمك مقتضای انسانیتدر . درسنی از بر لدکدن صکره اوینا ملیدر . برکمسه دشمننه غالب اولیجق عفو ایتمك هنردر .

برسوزی ایشتدیکنده بردن بره اینانوب الدانماملیدر خواجه افندی درسه باشلاینجه دقت ایله دکله ملیدر . حسنك پدری کلوب یالوارمسی اوزرینه خواجه صوچنی عفو ایتدی .

برشیٔ درجه‌سنی کچدیکی کبی ایو ایسه‌ده فنا اولورکبی

﴿ رابطهٔ حاليه ﴾

لقردينك ايچنده اولان برشيئك قلغنى بيــان ايدن جملهيى ربط ايدر . اولهرق . اولديغى حالده . اولمشيكن . اولمقــده ايكن . (بو ايكيسى زمانده دخى مستعملدر) بوهفته كلان عافيت خبركزدن ممنــون اولهرق جنــاب حقهشكرلر قلنمشدر .

نهدرجه بكلمكده اولديغمز معلوم شريفلرى اولديغى حالده ينه مكتوبده اهمال ايلمكز مروتكزه لايق دكلدر . چوقدن برى مراقده قالمش ايكن بوهفتــه مكتوبكزى الدق .

حمدى بك شبههلى اوطوروب دوشونمكده ايكن برنجى چيقوبده كتاب النجه سوينهرك كتدى . كبى .

﴿ رابطهٔ شرطيه ﴾

برلقردينك اولمسى وياخود اولمامسى بشقهسنه محتاج اولان يرلرده قوللانيلور .

(ايســه) لفظيدركه هردرلو كلمهيه علاوه اولنور كلور ايســه . اغاج ايســه . ممنون ايســه . بو هفتــه

مکتوب کلور ایسه بنده یازارم . اکر بو طبله اغاج ایسه صویه باتمز . خدمتنده ممنون ایسه دوام ایدر . کبی . (ایسیدی) نعمتك قدر وشکرینی بیلسیدی شمدی ضایع ایدوب پشیمان اولمزدی کبی (اولنجه . اولدقجه) قیش کلنجه سوقاقلر چامور اولور . بر چوجق درسه چالشدقجه هر کسدن التفات کورر . کبی .

﴿ رابطهٔ تمثیلیه ﴾

اولدیغی کبی . اولدیغی مثللو . اولدیغی اوزره . تنبل شاکرد بر شی او کرنه‌میه‌جکی کبی هر درلو حقارته دخی مستحق اولور . خست و بخل مذموم اخلاقدن اولدیغی مثللو . اسراف دخی ممدوح دکلدر .
معلوم عالی ولی‌النعمتلری بیورلدیغی اوزره موسم شتا کلمش وبونك ایجاب ایدن زیاده مصرفه همت بیورملری رجاسنه جسارت قلنمشدر کبی .

﴿ رابطهٔ ترقی وعلاوه ﴾

اولمسیله برابر . اولدقدنبشقه . بر شاکردك استعدادی

اولمسیله برابر درسه اهتمامی دخی اولورسه اقرانندن عالی اولدقدن بشقه هر درلو سعادته مستحق اولور کبی .
اشبو رابطه‌لرك بعضیسی بشقه‌سنك مقامنده قوللانیلوب استعمالدن معلوم اولور .

ربط اولنمش جمله‌لرله یازلمش کاغدلره (تحریرات) تسمیه اولنور تحریرات دخی عرضحال ومکتوب وسنداته منقسم اولمغله هر بری بر ربابده بیان اولنه‌جقدر .

﴿ باب اول ﴾

(عرضحال بیانند‌ه‌در)

عرضحال کوچك بر آدمك بر بیوك ذاتدن بر شی استمك ایچون یازدیغی تحریراته دینور .

عرضحالده درت فقره لازمدرکه اکارکن دیرلر .

(تعریف نفس)

کندینك کیم اولدیغنی بیان ایتمکدر .

(استحقاق)

استدیکی شیئه کندینی حقلی کوسترمکدر

(استرحام)

یالوارمق و آجندیره‌جق سوزلر سویلمك

(بيان مطلب)

استنيلان شيئ بيان ايلمكدر .

اكر عرضحالى يازان معلوم ايسه يالكز امضا يازيلوب تعريف نفس ركنى اقتضا ايتمز .

واكر عرضحال قبولرده شرعا ويا نظاما كوريله جك عادى مصلحت ايچون ايسه استرحام واستحقاق فقره لرى لازم دكلدر . يالكز تعريف نفس و بيان مطلب يازيلور انجق ويريلان عرضحال پادشاهه ووالده سلطان حضرتلرينه اولور ايسه اولنده برده دعا فقره سى لازمدر .

تعريف نفس فقره سى رابطهٔ مطلقه دن (اولوب) لفظيله واستحقاق واسترحام فقره لرى رابطهٔ سببيه دن بريله ربط اولنوب بيان مطلبده دخى فلان خصوصنه مساعده بيورلمق بابنده كبى ختام ويريلور .

انجق بعض كره استحقاق فقره سيله تعريف نفس دخى اكلاشيلوب ايكيسى بر فقره ايله ادا اولنور .

(باب اولك اوچ فصلی واردر)

﴿ فصل اول ﴾

(رکاب شاهانه‌یه وسائر خاندان شهنشاهی‌یه)

(عرضحال حقنده‌در)

﴿ رکاب شاهانه‌یه ﴾

برنجی فقره دعا .

تعریف نفس . بن مکتب طبیه طلبه‌سندنم .

استحقاق . صوکجه دولته خدمت استرز .

استرحام . اجرت ویرمکه قدرتمز یوقدر .

بیان مطلب . برادرمك مکتب سلطانی‌یه

الیمسنی استرم .

حق سبحانه وتعالی حضرتلری

شوکتلو قدرتلو عظمتلو پادشاهمز افندمزه تو کنمز
عمر وعافیت وسایهٔ شاهانه‌لرنده بتون رعایا وبرایاسنه
رفا وسعادت احسان بیورسون قوللری مکتب
طبیهٔ شاهانه‌نك طقوزنجی سنه شاکردانندن
اولوب بتون فامیلیاجه خدمت دولت علیه‌ده بولنمق
زیاده امل و آرزومز اولمغله وحسب‌القدر اجرت اداسنه

قدرتمز بولنمامغله اون ایکی یاشنده کوچك برادرم
فلان قوللرینك دخی سائر فقرا چوجقلرینك قبول
بیورلدیغی کبی مکتب سلطانی‌یه مرحمةً اجرتسز
النمسی خصوصنده وکافۀ احوالده امر وفرمان شوکتلو
مهابتلو مرحمتلو ولی نعمتمز افندمز حضرتلرینکدر .

(کذلك رکاب شاهانه‌یه)

دعا .

تعریف نفس . بن خدمۀ شاهانه‌دن متوفی فلانك
اوغلویم .

استحقاق . پدرم امکدار . وبن امکدار زاده‌یم .

استرحام . کمسه‌سز وعاجز قالدم .

بیان مطلب . موزیقۀ همایون دائره‌سنه چراغ اولمق
استرم .

جناب حق لایزال شهنشاه ملك خصال وشهریار دریا
نوال شوکتلو مهابتلو عظمتلو افندمزی دنیا طوردقجه
تحت همایوننده دائم ودولت واجلالی قپوسنده ملازم
ایلیه عبد کمینه‌لری خدمۀ حضرت شاهانه‌لرندن فلان
اوغلی اولوب اوتوز سنه خدمت جلیلهٔ پادشاهیده

بولنه‌رق امکدار ایکن بو کره قوللرینی بیکس وبیچاره براقوب ومدار معیشت اوله‌جق هیچ بر شی براقیوب وفات ایتمش وقوللری ایسه والده‌م جاریه‌لریله کچنمکه مقتدر اوله‌میه‌رق حالمز پك پریشان وزیاده مرحمته شایان بولنمش اولمغله قدیمدن پرورده اولدیغمز نعمت واحسان همایوندن محروم قالمامق اوزره موزیقهٔ همایون دائرهٔ جلیله‌سنه چراغ بیورلمقلغم خصوصنه مساعدهٔ سنیهٔ ملوکانه‌لری مبذول بیورلمق بابنده وهر حالده امر وفرمان ولطف واحسان قدرتلو عنایتلو ومرحمتلو ولی نعمتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر .

(دیکر)

دعا .

تعریف نفس . بن عساکر شاهانه یوزباشیلرندنم .

استحقاق . اوتوز سنه‌دن بری خدمت دولتده‌یم .

استرحام . اختیار وعلیل اولدم وبنم کبیلره مرحمت اولنمقده‌در .

بیان مطلب . تکمیل معاشمله تقاعدلك استرم .

جناب مالك الملك تعالی شانه حضرتلری

شوکتلو قدرتلو عظمتلو مرحمتلو پادشاه انجم سپاه

وشهريار فلك باركاه افندمزى وفورشان وشوكت ومزيد صحت ومسرت ايله ابدالاباد پيرايۀ تخت خلافت بيورسون قوللرى فلان الايك فلان طابورينك فلان بلوكنك يوز باشيلرندن اولوب فلان تاريخده عسكرلك شرفنى قزانمش وبونجه محاربه‌لرده ايفاى حسن خدمت ايدرك حسب القدر انجق يوزباشيلق رتبه‌سنه نائل اولمش ومدت خدمت بنده‌كانه‌م اوتوز سنه‌يه وارمش اولديغندن وسن عاجزانه‌م التمشه يتمش وچكديكم محنتلر ايله وجود كمترانه‌م عليل وبى درمان وبوندن بويله ايفاى وظيفه‌يه قدرتسز قالمش اولوب بومثللو بندكان حقنده الطاف ومراحم سلطنت سنيه مبذول ايدوكندن اولاد وعيالم قوللريله دعوات مفروضۀ حضرت پادشاهيلرينى فراغ بال ايله ادا ايتمك اوزره تمام معاش عاجزانه‌مله تقاعد وچراغ بيورلمقلغم خصوصنه بيدريغ لطف ومرحمت بيورلمق بابنده وهر حالده

﴿ فصل ثانى ﴾

(وزرا ومأمورين وكبرايه عرضحال حقنده‌در)

بونلره ويريلان عرضحاللرده دعا فقره‌سى ركن لازم

دکلسه‌ده یا اولنده و یاخود دیکر مناسب بر یرنده کتوریله بیلور اکثر یا وفات و یا بر مصیبت سویلنه‌جك اولسه اوراده دعا اولنمق آدابدندر .

یازیله جق کاغد ورقهٔ صحیحه اوزرینه اولور ایسه (عرضحال) وعادی کاغد ایله اولور ایسه (مذکره تعبیر) اولنور انجق مذکره رسما ممنوعدر .

کاغدك هیئت استعمالی معلمك افاده‌سنه حواله اولنمشدر .

(باش وکالت مقام معلاسنه)

تعریف نفس . بن تجاردن فلانك اوغلویم .

استحقاق . مخرج اقلامدن چیقدم .

استرحام . سزك لطفکز هرکسه وباخصوص بنم کبیلره مبذولدر .

بیان مطلب . حالمه مناسب برمأموریت استرم .

(عبد مملوکلری یاغ قپانی تجارندن فلان افندینك مخدومی اولوب سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده مخرج اقلامده تحصیل هنر ومعارف ایدرك باشهادتنامه چیقدیغمه ولطف وعاطفت حضرت صدارتپناهیلری بتون دنیایه وباخصوص قوللری کبی جزئی اهلیت

واستحقاق کسب ایدنلره مبذول وبیدریغ ایدوکنه بناء درجهٔ استعداد بندکانه مه کوره درسعادتده مناسب برمأموریتله چراغ واحیا بیورلمقلغم بابنده وهر حالده امروفرمان حضرت ولی الامر افندمزکدر .

(کذلك)

تعریف نفس . بن فلان قضا مدیری ایدم .

استحقاق . هر مأموریتمده کوزل خدمت ایتدم .

استرحام . عزل اوله لی چوق زمان اولوب ضرورته دوچار اولدم .

بیان مطلب . فلان قضاسی مدیرلکنی استرم .

چاکر خاکبرابرلری فلان قضاسی مدیرلکندن حسب القدر منفصل اولوب شمدی یه قدر بولندیغم مأموریتلرده ایفای حسن خدمتده ذره جه قصورم اولمدیغی ومدت انفصال عاجزانه م خیلیجه اوزایوب امر اداره ده دوچار اولدیغم ضرورت مرحمت جلیلهٔ آصفانه لرینه شایسته ایدوکی جهتله فلان ولایتی والیسی دولتلو پاشا حضرتلری طرفندن موعود اولوب یقینده آچیله جغی استخبار اولنان فلان قضاسی مدیرلکنك عهدهٔ عیدانه مه توجیه واحسانی خصوصنه بیدریغ لطف

وعنايت بیورلمق بابنده وهر حالده امر وفرمان حضرت من له الامر كدر .

﴿ طرف عالئ مشیختپناهی یه ﴾

دعا .

تعریف نفس . بن امتحان سابقده مدرس اولدم .

استحقاق . تدریس علوم ایله مشغولم .

استرحام . اهل وعیالمله ضرورت چکه یورم .

بیان مطلب . بنی فتواخانه یه مأمور ایدك .

جناب حق مسند طراز مشیخت علیا واملبخشای ارباب التجا اولان ذات عالئ فتواپناهیلرینی مظهر عمر واقبال جاودانی و سایه انداز جاه کامرانی بیورسون عبد داعیلری کچن امتحانده لطف وعنایتلری اثری اوله رق طریق تدریسه داخل ومن غیر حد مذاکرهٔ علوم ایله مشتغل اولوب اهل وعیالم قوللرینك اداره سنه یتشه جك معاشه نائل اوله مدیغمدن ضرورت چکمکده وجمله حقنده وباخصوص قوللری کبی اخص داعیان ایچون دائما مبذول اولان مرحمت وعاطفت ولی النعمیلرینی بکلمکده اولدیغم معلوم والای رحیمانه لری بیورلدقده

قواخانۀ جلیله‌یه مأمور وچراغ بیورلمقلغم بابنـده وهر حالده امروفرمان .

(کذلك ذات والای فتواپناهی یه)

تعریف نفس . فلان محکمه‌ی کاتبی ایدم .

استحقاق . اوتوز سنه‌دن زیاده خدمت ایتدم خسته اولدقده کتابتی بشقه‌سنه ویردیلر .

استرحام . اولادمله عاجز وعلیل قالوب مرحمته شایانم .

بیان مطلب . برمقدار معاشله تقاعدلك استرم .

قوللری اوتوز سـنه‌دن زیاده فلان محکمه‌سی کاتبی اولوب بو آنه قدر ایفـای حسن خدمت ایتمش ایسه‌مده جناب حق افندمزی کمال عافیتله مسند معلای مشیختده بردوام بیورسـون مبتلا اولدیغم علت ایله دوامده واقع اولان قصـورم بهـانه‌سیله خدمت کتـابته بشـقه‌سی تعیین اولندیغی وقوللری ایسـه برطـاقم عجزه وبیوایه اولاد وعیـالمله بیکس وبی درمان وعلیل وذلیل قالەرق هر یوزدن مرحمت وعاطفتـه شـایان وسزا اولـدیغم معلوم عالیٔ ولی النعمیلری بیورلدقـده صـدقۀ حضرت شهریاری اولمق اوزره برمقدار معاشله متقاعد بیورلمقلغم

خصوصـنه مسـاعدهٔ عليه‌لری شيمهٔ جليـلهٔ عطوفت وشفقتلری اقتضـاسندن بولنمش اولمغله اولبـابده وهر حالده امروفرمان .

(حربيه نظارت جليله سنه)

تعريف نفس . بن مكتب حربيه‌دن چيقدم .

استحقاق . اوروپايه كيدوب تحصيل ايتدم .

استرحام. قدرمه‌اعتبار اولنمدی بغداد اوردوسنه‌مأمور اولنديغمدن پك زياده محزون اولدم .

بيان مطلب . امتحان‌اولنوب ترفيع‌رتبه‌ايله استانبولده مناسب برخدمت استرم .

بندهٔ كمينه‌لری مكتب فنون حربيه‌ده تحصـيل زمانی تكميل ايله امتحان اولنه‌رق برنجی صنفدن شهادتنـامه ايله چيقمش وسايهٔ عنـايتوايهٔ جنـاب ملوكانه ده زياده كسـب معلومات ومهـارت ايچون اوروپايه كوندريلوب اوراده دخی كمال دوام واقدام ايله امور عسكريه‌يی تماماً اوكرنمش ايســه مده سوء طالعم اقتضـاسنجه منسـوب اولديغم الايده قدر چاكرانه‌مه اعتبـار اولنميه‌رق بغداد اوردوسنه تعيين بيورلمش وبومعـامله‌دن كمال درجه يأس

وفتــور ایله دریای حزن واضطرابه مســتغرق اولمش ایدوکمدن موافق رأی عالی آصفانه‌لری بیوریلورســه قوللری امتحــان بیوریله‌رق ظــاهر اوله‌جق اهلیت واستحقاق عاجزانه‌مه کوره رتبـهٔ حالیه‌مك ترفیعیله درسعادتده مناسب برخدمتك احسانی خصوصنه مساعدهٔ جلیله‌لری درکار بیورلمق بابنده امروفرمان.

فصل ثالث

(مصالح عادیه ایچون اولان عرضحال حقندەدر)

بوقاروده بیان اولندیغی اوزره قپولرده کوریله‌جك ایشلره دائر عرضحاللرده تعریف نفس رکنی لازم اولوب برده مطلبنی کوزلجه بیــان کفایت ایدرســه‌ده اقتضا ایتمیه‌رك بعضاً استرحام فقره‌سی دخی یازیلور.

(باش وکالت مقام معلاسنه)

تعریف نفس. بن بروسه اهالیسندن وبقالم.

بیان مطلب. الاجغمك تحصیلنه دائر امرنامهٔ سامی استرم.

چاکرخاکبرابرلری بروسه اهالیسندن وبقال اصنافندن اولوب ینه شهر مزبور اهالیسندن حاجی علی اغا ذمتنده

دكانمدن صاتون المش اولديغى ارزاق بهاسندن الاجغم اولان
بيك بشيوز غروشى التى آيدن برى ويرميوب هراستدكجه
درلو درلو عذرلر ايله وقت كچورمكده اولديغندن
وقوللرى ايسه فقرادن اولوب زياده بكلمكه تحملم
اولمديغندن اغاى مرقومك مجلس حقوقه جلبيله محاكمه
اولنه‌رق مبلغ مرقومك تحصيلى خصوصنى آمرخداوندكار
ولايت جايله‌سنه برقطعه امرنامه وكالتپناهيلرينك
تصدير واحسانى بابنده امروفرمان حضرت ولى
الامركدر.

بومثللو الاجق استدعالرنده حكم مأمورينه ويريله‌جك
يعنى محاكمه تقديم اولنه‌جق ايسه قاچ غروش اولديغى
وندن الاجغى ايدوكى ونه شرطيله ويريله‌جكى ومدتى
يعنى نقدر زمانده ويرلمسى مشروط اولديغى يازلمق
لازمدر.

(ويركو امانت بهيه‌سنه)

تعريف نفس. بن يكى شهر قضاسنه تابع فلان قريه
اهاليسندنم.

بيان مطلب. يكى اچديغم اراضى‌يه طاپوسندى استرم.

بنــدهلری یکی شهر قضــاسی قریه‌لرندن فلان قریه اهالیسندن اولوب قریهٔ مزبوره جوارنده متصرف اولدیغم برقطعه چفتلك حدودینــه متصل اراضیٔ امیریه‌دن یوز وخالی محلدن سکز دونم مقداری بر والتی دونم مقداری برکه جمعــاً ایکی قطعه محلی یکیــدن آچوب ومذکور چفتلك اراضیســنه قاتوب اکمش اولدیغمدن بر موجبه نظــام عهدهٔ چاکرانه‌مه یکیــدن ایکی قطعه طــابو سـندینك اعطاسی خصوصـنده امر واراده حضرت من له الامرکدر .

اراضی‌یه متعلق اولان استدعالرده دخی حدودینی یعنی درت اطرافنی ومقــدارینی وبعض صفتلرینی بیــان ایتمك لازمدر .

(اوقاف همایون نظارت جلیله‌سنه)

تعریف نفس . بن صحاف اصنافندنم .

بیان مطلب . الدیغم دکانك سندینك چابق ویرلمسنی استرم .

بندهٔ کمینه‌لری صحاف اصنــافندن اولوب چارشوی کبــیرده واقع محلولدن کچن رجب شریفــده المش اولدیغم فلان نومرولی بر باب صحــاف دکانــنك کرك

ذمتنده جهت قرضدن التی آی وعده ایله مطلوب عاجزانه‌م اولان التمش بیك غروشك نصفنی وعدهٔ مذکوره حلولنده ویرمش ایسه‌ده اندن بری اوچ آی کچوب نه دیکر نصفنی ونه‌ده نظام موجبنجه لازم کلان کذشته‌سنی ویرمیوب هر استدکجه درلو بهانه ایله وقت کچیروب حق عاجزانه‌مده غدر ایتمك استدیکندن وبوکا ایسه زمان معدلت سنیه ومرحمت علیهٔ وکالتپناهیلری قائل وراضی اولمیه‌جغندن کیفیتك تجارتخانه‌ده صرافان قومیسیونه حواله‌سیله قالمش اولان مطلب عاجزانه‌مك اوچ آیلق کذشته‌سیله برابر تحصیلی بابنده وهر حالده امر وفرمان ولطف بی پایان حضرت من له الامرکدر .

﴿ باب ثانی ﴾

(مکتوب بیاننده‌در)

مکتوب دخی ایکی درلودر بری خطابدرکه بشقه‌سنه یکیدن برشی اکلاتمق ویا صورمقدر .

اول بری جوابدرکه بشقه‌سنك یازدیغی مکتوبه قارشولقدر ایکیسنده دخی یازان ایله کوندردیکی آدم

یامرتبه‌ده بربریله برابردر ویاخود یازان‌دها بیوك ویا دها کوچکدر .

یازان بیوك اولدیغی صورتده دخی یاپادشاه اولور ویاخود غیری اولور پادشاه اولورسه یازدیغی کاغده خط همایون وفرمان و برات ومنشور تعبیر اولنورکه بونلرك مخصوص قلمی وطرز واسلوبی واردر .

پادشاهك غیری دخی صدراعظم اولورایسه . امرنامهٔ سامی . وشیخ‌الاسلام اولوبده یازدیغی محررات حاکملرك نصبنه دائر اولورسه مراسله دینور بونلردن بشقه یازان کرك بیوك وکرك مساوی ویاکوچك اولسون هم خطاب وهم جوابده و باش وکیل وشیخ الاسلام حضراتی دخی ذکر اولنان رسمی تحریراتدن بشقه هر درلو تحریراتی یازه بیلور انجق هر برنده معامله وتعبیرات یازانك وکوندردیکی ذاتك قدرینه کوره‌در .

یازیله‌جق تحریرات بر مملکتدن دیکر مملکته‌اولورسه . مکتوب . واکر بر مملکت ایچنده اولان آدملردن بربرینه اولورسه . تذکره . تعبیر اولنور .

اشبو مکتوبلرك وتذکره‌نك یازلمسی وکاغدلرینك قیرلمسی وظرفلرنده اولان رسم وعادت تعریف ایله

خطاسز یازیله میه جقندن استادلرك تعلیمنه حواله اولنور .

هر رتبه اصحابنه مخصوص اولان القاب دخی سالنامه لرده اولمغله انکدخی تفصیلنه حاجت یوقدر مکتوب دخی تبریك و تشکر و توصیه وتعزیه و خلوص و خصوص واستعلام واقرابا مکتوبنه منقسمدر بو اقسامك هر بری برفصلده بیان اولنور .

تذکره دخی خصوص والتماس ودعوته منقسمدر بودخی تذییل اوله رق مکتوبلردنصکره ذکر اولنه جقدر .

﴿ فصل اول ﴾

(تبریك حقنده)

تبریك . برشی حقنده اوغورلی ومبارك اولسون دیو یازیلان تحریراته دینور .

اکثریا اوچ نوع شی ایچون یازیلور . رتبه . و . منصب . و . قدوم . و . زمان . بونلرك هر برینك بشقه بشقه رکنی واردر .

رتبه . و . منصب . تبریکنده هرکس استدیکنی یازه بیلورسه ده علم انشا قواعدینه کوره رکنی التیدر .

مقدمهٔ تبریك . اصـل مطلبی سو یلمزدن اول اکا مناسب برفقره .

تحمید . تبریك اولنه‌جق شیدن طولایی جناب حقه شکر ایتمك .

بو ایکی رکن هرحالده لازم اولمیوب ترکی دخی جائزدر.

بیان استیهال . مکتوب کوندریلان ذاتی تبریك اولنه‌جق شیئه لایق کوسترمك اشبو رکن بعض مقدمه درونده سبب صورتنده ایراد اولنور .

بو دخی اول ذاتك عقللی و معلوماتلی اولمسی و پادشاهك اکا لطف مخصوصی سببلرندن عبارتدر .

اظهار مسرت . تبریك اولنان شیدن سوندیکنی وسونمه‌نك سببی بیان ایتمك .

تعظیم ایله دعا .

رجای محبت . بوفقره یالکز تبریکده اولمیوب هردرلو مکتوبده لازم اوله‌رق مکتوب بونکله تکمیل ایدیلورسه‌ده یازانك وکوندریلان ذاتك رتبه وقدرینه کوره تعبیراتی دکیشور .

مثلا اقراندن بربرینه محبت واول معنایه اولان وداد وموالات ومخادنت کبی لفظلرله توجهات سنیه ویا بهیه

ویا کریمانه‌لرینك بقاسنی تمنی ایدرم اولنابده ویا خودبقاسی
پاینده اراده افندمکدر دینیلور .

وا کر یازان کچوك اولور ایســه محبت یرینه لطف
وعاطفت ومحاسن توجهــات علیه‌لرینی اســتدعا ایدرم
کبی تعبیر یازیلور (وا کر بیوك اولورســه خــیر دعا
وحب وولا وتوجهــات قلبیه وفوأدیه‌لرینی نیــاز ایدرم
معناسنه فقره‌لر کتوریلور) اشــبو رکنلرك بو وجهــله
ترتیبی یعنی بللو یرلری اولمیوب یاقشدیغنه کوره یوقاری
واشاغی یازیله بیلدیکی کبی بیوکلره رسمی اولان تبریك
اولمیوبده تکلیفسز احبــابه واقربایه اولان تبریکلرده
ارکان‌معتبره کتورلدکدنصکره‌فضله اوله‌رق کاتب‌استدیکنی
دخی یازه‌بیلور .

(تبریك‌وکالت)

مقدمهٔ تبریك . عبودیتم اقتضاسنجه شرف واقبالکز
زیاده‌سی ارزوسنده ایکن .

تحمید . جناب واهب آلاماله شکرلر اولسون .

بیان استیهال . خیر نیت واستحقاق‌واهلیتکزه بناءً
اظهارمسرت . مقام‌صدارته‌وقوعبولان‌مأموریتکزدن
چوق سوندم .

تعظیم ایله دعای تبریك . تبریك وکالت وعمر وموفقیتکز دعاسنی تکرار ایلدم .

رجای محبت لطف ومرحمتکزی ایسترم ،

باب دولتمآب اصفانه لرینه قدم انتسابله افتخار ایدر قوللرندن بولنديغم جهتله دائما شرف واقبال وسعادت حال ولی النعمیلرینك زیاده سنی ارزو ونیاز ایتمکده ایکن جناب واهب الآمال تعالی وتقدس حضرتلرینه یوز بیك کره شکرلر اولسون کونش کبی ظاهر اولان استحقاق واهلیت وملك ومات ابدمدت حقنده کی نیت خیرآیت آصفانه لری شهنشاه قدر آگاه وشهریار کرامت دستگاه افندمز حضرتلرینك نزد عالیٔ تاجداریلرنده دخی مسلم ایدوکنه مبنی بوکره مسند معلای وکالت عظمی ذات معالی سمات آصفانه لریله کسب شرف واعتلا ایتمش اولدیغی خبر مسرت اثری جمله بنده کان وبلکه بتون دنیایه وعلی الخصوص بوعبد کمینهٔ بیریایه نهایتسز فخر ومباهات وتعریف اولنمز شادمانی ومسراتی مستلزم اولدیغی جهتله همان فریضهٔ ذمت مملوکیتم اولدیغی اوزره حدم اولمیه رق تبریك جاه معلای وکالت معرضنده ازدیاد عمرو اقبال

وموفقیت جلیلهٔ دستورانه‌لری دعاسنی تکرار وهرحالده
محتاج اولدیغم لطف ومرحمت وتوجهات مکارم غایت
وکالتپناهیلری استدعاسنه اجتسار ایلدیکم محاط علم عالم
آرای آصفانه‌لری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امروفرمان
حضرت من له الامرکدر .

(اقراندن رتبه تبریکی)

مقدمه . وتحمید . رکنلری اولمیه‌رق .

بیان استیهال . اهلیتکز ایجابنجه عهده‌کزه میرمیرانلق
رتبه‌سی ویرلمش .

اظهار مسرت . اشتدم ممنون اولدم .

دعا . حقکزده مبارك اولسون .

رجای محبت . توجهاتکزی ایسترم .

جمله عندنده مسلم ویرادلشده لطف واحسان خلاف
عالم اولان اهلیت واستحقاق کریمانه‌لری ایجابنجه
عواطف علیهٔ خسروانه‌ده بودفعه عهدهٔ استیهال
عالیلرینه رتبهٔ رفیعهٔ میرمیرانی توجیه واحسان بیورلمش
واشبو مژده حسب الخصوصیه فخر وشادمانیٔ
چاکرانه‌می استلزام ایلمش اولمغله حق احق عالیلرنده

متیمن ومسعود ومقدمهٔ فیض واقبــال ناممدود اولمق دعواتنك ادا وبقای توجهات کریمانه‌لرینك استدعاســیله تقدیم عریضهٔ اخلاصه ابتدار قلندی اولبابده امروارادہ افندمکدر .

(تبریك قدوم)

قدومهٔ دائر تبریك دخی یادنیایه کلان برچوجق . ویاطشره‌دن کلان یولجی ایچون اولوب رکنی بشدر . مقــدمهٔ تبریك . تحمید . اظهــار مسرت . تعظیم ایله دعا رجای محبت .

(ولادت تبریکی)

خاندان عالیلری ارکاننك زیاده‌سی رونق روی‌جهان اولمقدنناشی بحمده تعالی برمخدوملری دنیایه کلمش‌اولدیغی رسیدهٔ سمع ممنونیت عاجزانه‌م اولدقده حسب‌الاخلاص نه‌درجه ســوندیکمی تعریف ممکن اولمیــوب همان ذات والای منعمانه‌لرینك دها بونك‌کبی نیجه الطاف صمدانیه‌یه مظهر ومخدوم نجابت موســوملرینك بلطفه تعالی خیر الخلف ومعمر اولمــلری دعواتنك ادا وتکراریله تقدیم معروضــاتده درکار اولان قصور جاکرانه‌مك ایفــای

وجيبهٔ تبريك وتهنيت وسيله‌سيله عفوينی، وبعدازين دخی
محاسن توجهات منعمانه‌لرينك بقاسنی استدعا ايدرم
اولبابده لطف واحسان افندمكدر .

(تبريك حج شريف)

اركاننك تماميله .

دنيانك‌ده اك بيوك سرمايه عمر وعافيت اولوب كشی
هراستديكنه بوسرمايه ايله نائل اوله‌بيله‌جكی هركسك
معلومی اولمغله بعناية‌الله تعالی برادر مكرملری فضيلتلو
افندی حضرتلرينك بوسنهٔ مباركه‌ده ايفای فريضهٔ
حج‌شريف برله آمناً وسالماً محرم الحرمك اون‌بشنجی كونی
دردسعادته وصوللری پيام مسرت انجامنی طويديغمزده
خدا عليم ودانادر بنده‌خانه‌لری اجزاسنك كافه‌سنده
حصوله كلان شادی ومسرت لسان ايله تعبير اولنور
مقوله‌دن اولميوب همان افندیٔ مومی‌اليهك اشبو سعی
جميللری مشكور وجمله‌مز حقنده دخی ايفاسی مقدر
ومقدور الحق دعاسنی دوام عز واقبال ساميلری
مناجاتنه علاوة ايصال باركاه رب مجيد و بو وجهله ايفای
مراسم تبريك وتسعيد ايلديكم معلوم والالری بيورلدقده

بعدازین دخی صوب مخلصانهم آثار توجهات کریمانه‌لریله
شادان وخاندان کریمانه‌لری اعضاسنك جمله‌سـنه اولان
احترام واخلاصمه لطفا تبلیغنه همت علیه‌لری شایان بیورلمق
بابنده وهرحالده امرواراده افندم حضرتلرینکدر .

(تبریك زمان)

تبریك زمان دخی بیرام وسنه ابتداسی و سائر مبارك
کونلره دائر دعادرکه رکنی درتدر .
مقدمهٔ تبریك . تحمید . تعظیم ایله دعا . رجای محبت

(رمضان شریف تبریکی)

جمیع ارکانیله .
اوته‌دنبرو طرف ولی النعمیلرینه اولان خلوص وعبودیتمله
افتخار ایدر وحق عاجزانه‌مده دائما حسن نظر کریمانه‌لرینی
اقتضا ایده‌جك سببلری آرار بنده‌لری اولدیغم جهتـله
قوللغه لازم کلان عادتی اجرا وارالقده الطاف سـنیه‌لرینی
اسـتدعا بورجمی ادا ایتمك ایچون وسـیله ارامقده ایکن
حق سبحانه وتعالی حضرتلرینك عون و عنایتیله تشرف
اولنـان و بتون دنیایه مایهٔ فیض وبرکت وسـبب عفو
ومغفرت اولان رمضان شریفك حق عالیٔ منعمانه‌لرنده

مبارك وسعيد وباعث فيض واقبـال جاويد اولمسى دعاى مخصوصه‌نك دعوات مفروضهٔ ولى النعميلرينه ترديفـا ايفاسـيله فريضهٔ تهنيتى ادا واشبو ضره‌ده توجهـات عليه‌لرينى استبقايه مثابرت قلندى اولبـابده و هر حالده لطف وعنايت حضرت ولى الامركدر .

(تعطيل تبريكى)

ركنلرى تمام اوله‌رق .

هوانك زياده‌صيجاق اولمسى‌اوقومغه مانع وازاجقده ذهنى خالى براقمق هر درلو منافعى جامع اولمغله حكمته غايت موافق اوله‌رق معتاد ايلديكى كبى بعناية الله تعـالى بو سنهٔ مباركه‌ده دخى تموز واغسـتوس آيلرنده مكتبكز تعطيل ايدلمش و اشبو مدتده دخى كمال استراحتله وقت كچيروب كله‌جك سنه‌نك زمان تحصيلنه تمام صحت وعافيت تدارك ايلمكز دعاسنى تكراراً تأديه قلنمش اولمغله حسب الخصوص ايام استراحتك لازمهٔ تبريك وتسعيديله بوندن بويله دخى زياده سـعى وغيرتلرينى و طرف محبـانهم خاطردن فراموش بيورلمامسنى تمنى ايدرم افندم .

تعريف اولنان اصوله موافق اولمیەرق یعنی رکنلری
اکسك وترتیبی بشقه درلو بیرام تبریکی .

تبریك عید سعید یکیدن قزانلمش وهنوز قوت ومتانت
کسب ایتمامش خلوص رنکنی کوستردیکی وبندەلرینه
موجب افتخار وعند عالیٔ کریمانەلرنده کون کبی آشکار
اولان اخلاص وخصوصیتم ایسه بویله رسمی وعادی
شیلره تنزلدن مانع اوله حتی درکار ایسەده ذمت
عبودیتمه لازم کلان بعض خصوصاتده وقوعه کلان
قباحتلرمك عفوی ایچون شیمهٔ کریمهٔ بندە نوازیلرینه
التجا ایه ماه مزبوری شفاعتچی طوتەرق تقدیم عریضهٔ
چاکری یه ابتدار ایلدم اولبابده امر واراده افندمکدر .

(جواب ایچون قاعدهٔ عمومیه)

هر درلو مکتوبك جوابنده کلان مکتوب نەیه دائر
اولدیغنی یعنی مطلبك مناسبی قیصەجه عباره ایله
سویلمك . مثلا تبریکه . ویا استفساره . دائر مکتوبکز
کلدی دیمك لازمدرکه بوکا (انها) تعبیر اولنور . اندن
صکره مذکور انهانك اقتضاسی هرنه ایسه قارشولغی
یازیلوب یاتکمیل اولنور . ویاخود سائر شیلر دخی
علاوه اولنور. اشته بوانها هر جوابدن رکن اولدر .

(مكتوب حقنده دینیله‌جك تعبیرات)

(ساده) شقهٔ شریفه . نمیقهٔ بهیه . تحریرات شریفه. ودادنامه . محبتنامه .

(متوسط) تحریرات علیه .سنیه. والالری .التفاتنامه. وكرمنامهٔ. سامی . و . عالی . و . والالری .

(اعلی) تحریرات علیهٔ منعمانه امرنامهٔ نامیٔ كریمانه‌لری احساننامه سامی ولی‌النعمیلری . فرماننـامهٔ مكارم معلامهٔ رحیمانه‌لری .

(كلدی دیه‌جك مقامده تعبیرات)

(ساده) شقهٔ بهیه‌لری بالوصول . ویا . واصل دست اعزاز . و یاخود . رسـیدهٔ جای وصـول . اوله رق مألی معلوم ثناوری اولدی .

(متوسط) برقطعه تحریرات علیـه‌لری انامله زیب تكریم . راحه پیرای اعزاز واحترام . رسـیدهٔ موقع اجلال اولوب مفهومی . ویا . مآل والاسی رهین اذعان عاجزی اولدی .

(اعلی) برقطعه فرماننامهٔ سامیٔ منعمانه‌لری هامله.

پیرای تعظیم واجلال . امثله زیب توقیر واحترام . پیرایش دست تکریم وتعظیم اوله‌رق . ویاخود . هامه ارای تبجیل واحترام اولان برقطعه فرماننامهٔ سامی آصفانه‌لری مآل مکارم اشتمالی قرین اذعان کمتری اولدی .

(تبریك جوابنه مخصوص اولان رکنلر)

(انها) کلان مکتوبك مآلنی سویلمك ،

(بیان ممنونیت) کلان مکتوبدن خوشلندیغنی بیان ایتمك .

(تشکر) مکتوبی کوندرن ذاتی مدح وثنا ایتمك .

(مقابله) جوابده دخی قارشولق تبریك یعنی دعا ایتمك .

رجای محبت) اشبو رکن دخی علاوه اولنه بیلور .

(اولکی تبریکه جواب)

عواطف علیهٔ خسروانه‌دن بو کره باش وکالت مسندینه وقوع بولان مأموریت عاجزانه‌مدن طولای ایفای مراسم تبریکه دائر برقطعه تحریرات بهیه‌لری بالوصول بوصورتله ظهوره کلان معاملهٔ حقوق شناسی ومکرمتلری موجب محظوظیت ثناوری اولمغین اثنیهٔ جمیله‌لری یاد

وتذكار وبقای توجهات فؤاديه‌لری آرزوسيله نميقهٔ محبی ترقيمنه ابتدار قلندی .

(ایکنجی تبریکه جواب)

اصلا اهليت واستحقاقم اولميوب يالكز توجهات‌سنيهٔ منعمانه‌لری اثری اوله‌رق عهــدهٔ عاجزانه‌مه احســان بیوريلان رتبه وســيله‌سيله انواع لطف والتفاتی شــامل برقطعه تبریکنــامهٔ نامیٔ ولی النعمیلری رســيدهٔ موقع احترام اوله‌رق حق عاجزانه‌مده بو وجهــله واقع اولان لطف والتفات کریمانه‌لرندن نصل ســونديکمی ونشــكل ممنون ومفتخر اولديغمی تعريف بيان نه بنــدهٔ کرمشمر مندهلرينك المدن کله‌جکی ونه‌قلم کمترانه‌مك دلی دونه‌جکی جهتله هروقت معتادم اولان عمرو اقبال ساميلری دعاسنی تكرار واســتقبای توجهات سنيــه‌لرينه ابتدار قلنــديغی معلوم والالری بیورلدقده اولبابده امرواراده افندمكدر .

(اوچنجی تبریکك جوابی)

شيمهٔ کريمهٔ چاكر نوازيلری اقتضاسنجه انواع التفات وتعطفــاتله بعنايةالله تعــالی قد منهادهٔ وجــود اولان بنده زاده‌لرينك تبريك قدومنی متضمن راحه زيب تكريم

اولان برقطعه احسانامهٔ بنده پروریلری مأل وآلاسی
رهین اذعان کمترانهم اولمش وبوصورتله واقع اولان
لطف وعاطفت منعمانه‌لرینك ایجاب ایلدیکی مسروریت
وافتخارك بیانی نه درلو محال ایسه امر تشکرینك
ایفاسنده درکار اولان عجزم دخی رسیدهٔ حد کمال
بولنمش اولمغله دعای عز وعافیتلرینی رفع بارکاه کبریا
وتوجهات سنیه‌لرینك کما کان استبقاسنه اجترا
ایلدم اولبابده وهرحالده لطف واحسان حضرت
من له الامرکدر .

(دردنجی تبریکه جواب)

خاصهٔ اثر توجهات سنیه‌لری اوله‌رق حمدله تعالی
برادرم افندی داعیلرینك بالسلامه حج شریفدن
عودتلری حقنده لطفاً وعنایةً تبریك وتهنیت ارادەسنی
شامل زیب افزای جای اعزاز اولان احسانامهٔ
التفاتعلامه‌لری مأل عالیسی قرین ذهن چاکرانهم اوله‌رق
ایکیمزی بردن بوصورتله تلطیف وتطییبه مصروف
بیوریلان لطف وکرملری تأثیریله فوق الغایه شادمان

وخلوص فؤاد عاطفت اعتیــاد برله ادا بیــوردقلری دعای زیارت بیت الحرامه کمال صدق طویتله آمین خوان اولدیغم حالده تزاید عمر واقبــال ســامیلری دعاسنك تکراریله اکتفا اولنوب مجرد فریضهٔ تشــکری ایفــا وهرزمان محتاج اولدیغمز یمن توجهات بنده نوازیلرینك بقاسی رجا قلندیغی معلوم والالری بیورلدقده اولبابده .

(بشنجی تبریکه جواب)

ماه حالك غره ی تاریخیــله کوندرمش اولدقلری تبریکنامهٔ مخاصپروریلری رســیدهٔ موقع اعزاز اولهرق مآل والاسندن اکلاشیلان لطف ونوازش کرمنمایشلرندن پك آشوری ممنون وشــادمان وذات والالرینك بلطفه تعالی کمال عافیتله شهر شریف مذکورك نیجه امثــالیله مشرف ودائمــا مظهر عز وشرف اولملری دعــوات خیریه‌سیله رطب اللســان اولدیغمی عرض واشعــار ورمضــان شریفك یارین اتمامی مقدر اولدیغندن حلول ایده‌جك عید سعیدك حق والالرنده متیمن ومبارك اولمسی دعاسنی بشقه‌جه ادا ایله هرزمان اثر توجهات بهیه‌لری رجاسنه ابتدار ایلدم اولبابده اراده افندمکدر .

(التنجی تبریکه جواب)

مکتبمزك تبریك تعطیلی وسیله‌سیله انواع التفات وعنایتی حاوی لطفا واحسانا ارسال بیوریلان تحریرات علیهٔ ولی الهمیلریك استلزام ایلدیکی بهجت وسرورك بیان مقداری ایله بورجلی اولدیغم شکر وثناسنی یرینه کتورمك المدن کله‌جك درجه‌دن قات قات زیاده بر وظیفهٔ فوق الاستطاعه اولمله اول مسئله‌ده سکوت ایله دعای عمر واقبال منعمیلرینه دوام ونصایح جلیله پدرانه‌لرینك حقیله اجراسنه سعی واقدام قلندیغی بیانیله تقدیم عریضهٔ چاکری‌یه جرأت قلندی بعد ازین دخی صوب بندگانه‌م محاسن توجهات کریمانه‌لرینه محسود الاقران بیورلمق بابنده امر وفرمان .

بونلردن (بشقه خانه بنا ایتمك . ویاصاتون المق . ویا صیفیه‌یه نقل ایتمك . وبرمملکت فتح ایلمك . واولنمك ونکاح) کبی شیلره دائر تبریکلر دخی یاپیلورسه‌ده بورساله‌ده مطلبنه موافق دکلدر.

مجرد تأثیر دعای پدرانه‌لریله بو کره عهدهٔ عاجزانه‌مه رتبهٔ رابعه توجیهیله معاش کمترانه‌م بشیوز غروشه ابلاغ اولنمسنه وشیمهٔ کریمهٔ شفقت وهمت خیر آیت ولی النعمیلری اقتضا سنجه بو نعمت جلیله مستلزم محظوظیت رحیمانه‌لری اوله‌جغی درکار بولنمش اولمغله عهدهٔ عبودیته لازم اوله‌جغی اوزره کمالیله ادادن عاجز اوله‌جغم شکر ومحمدتی دلم دونديکی قدر ایفادن صکره معتادم اولان دعوات معروضهٔ ولی‌النعمیلرین تکرار وازدیاد توجهات مکارم غایات والدانه‌لری رجاسنه اجتسار ایلدم اولبابده وهر حالده .

(دیکر تشکر جمیع ارکانیله)

سور همایون میامن مقرون جناب ملوکانه خدمتنده بولنان بندکانك هر برینه بر درلو مکافات احسان بیوریله‌جغی مثللو سایهٔ عنایتوایهٔ حضرت نظارتپناهیلرنده مخدومم فلان بك قوللرینه‌ده دردنجی رتبه‌دن بر قطعه مجیدی نشان ذیشانی احسان بیورلمش وبوعنایت جلیله محضا لطف ومرحمت آصفانه‌لری اثر برکزیده‌سی اوله‌رق قوللرینی دخی ایریجه دریای سرور وافتخاره

مستغرق ایلمش اولمغله بتون عمر عاجزانه‌می ثنای جمیل
دستوریلرینه حصر ایتسه‌م وهر نه یاپسه‌م ودیسه‌م حق
تشکر و محمدتنی یرینه کتوره میه‌جکمدن بو بابده عجزمی
بیان وهمان فریضهٔ ذمتمز اولان دوات واجلال
آصفانه‌لری کون بکون متزاید وافزون و سایهٔ مرحمت
واحسانلری بتون بندکان اوزرنده ابد نمون اولمق
ادعیهٔ واجبه‌سیله تزیین لسان ایلدیکم محاط علم عالم
آرای خدیویلری بیورلدقده بعدازینده‌خی میرمومی‌الیه
بنده‌لری سائر احیا کردهٔ ولی‌النعمیلری زمرهٔ ممتازه‌سنه
ادخال بیورلمق بابنده وهرحالده ٠

(هدیه تشکری)

(کافهٔ ارکانیله)

مزاج کریمانه‌لرینه جناب حقك برلطف مخصوصی اولان
جومردلك خصلت ممدوحه‌سی اقتضاسنجه بو کره دخی
طرف بندکانه‌مه ارسالنه عنایت بیوریلان هدیهٔ بهیه‌لری
بنده‌لرینی طوغریسی فراموش بیورمیوبده بو وجهله
تلطیفه لطف وعنایتلری فوق الغایه منتدار ایتمکله
اوزریمه واجب اولان شکر ومحمدتی برینه کتورمك

دائرهٔ اقتــدارمه صیغمیه جغنــدن چاره سز دعــوات خیریه‌لرینك تکراریله ذرهٔ شکرینی ایفــا . و هر زمان محتــاج اولدیغم توجهات ســنیهٔ کریمانه‌لرینی استبقــایه مسارعت قلندیغی معلوم سامیلری بیورلدقده اولبــابده وهر حالده .

(مخدومنك خواجه‌سنه تشکر)

اثر تربیه وهمت استادانه‌لریله مخدومم فلان‌چاکرلری ارکاب حرب صنفنه آیرلمش اولدیغی مومی الیه طرفندن تشکراً اشــعار اولنمش . وبو لطف جلیــل مومی الیهك سعی و غیرتیله قزانمش اولدیغی حسن توجه وخیر دعای ولی‌الهممیلری ثمرهٔ مخصوصــه‌سی ایدوکی بدیهی بولنمش اولمغله نه درجه سوندیکم ونصل مفتخر اولدیغم صوب والای فضیلت اشتمالرینه‌ایفاسنه مدیون قالدیغم امرتشکرده درکار اولان عجزم کی قابل تخمین اولمامغله اول مبحثده چاره‌سز اختیــار ســکوت ایله دعوات عزو عافیتلرین ایصــال قبولکاه رب الانام . و بعدما دخی مومی الیــه بنده‌لری حقنده شــاکردانه بر دوزی یه اولان لطف وعنایتلرندن بشقه‌جه همت مخصوصه‌لرینی اســترحام .

ایدرم اولبابده لطف وکرم افندم حضرتلرینکدر .

اشبو تشکرلرك بعضیسنه جواب اقتضا ایتمیوب بعضینك دخی جوابی بعینه (تبریك) اولدیغندن حواله ایله اکتفا اولندی .

﴿ فصل ثالث ﴾

(توصیه حقنده‌در)

(توصیه) بر آدم حقنده برشی رجاسنه دائر اول آدم ایله کوندریلان تحریراتدر .

توصیه رکنی اوچدر .

(تعریف) مکتوبی کوتورن کیمدر . وایشی ومطلبی ندر بیان ایتمك .

(ستایش) مکتوب کوندریلان ذاتی مدح وتعظیم ایتمك .

(التماس) اول مطلبك اولمسنی رجا ایتمك .

(اشبو رکنلرك بوترتیب اوزره صره‌سیله یازلمسی لازم ایسه‌ده بعض کره (ستایش) فقره‌سی ترك اولنه‌رق ایکی رکن ایله یازلمسی دخی جائزدر .

(باش وكالت مقام عاليسندن وزرايه توصيه)

(تعريف) فلان افندی مجلسه تحریرات كاتبی اولدی . واصلزاده‌در .

(ستایش) سز قدر دانسکز .

(التماس) حقنده رعایت) ومعاونت ایدك)

مجلس ادارهٔ ولایت تحریرات كتابتنه مأمور ونعیین بیوریلان فلان افندی بو كره اول طرفه عزیمت . ایتمش وافندئ مومی الیهك ارباب اصالت واهالیندن اولدیغی خبر ویرلمش . اولمغله شیمهٔ قدردانی واهاشناسیٔ دستوریلری اقتضاسنجه حقنده لوازم احترامكاری ورعایتك اجرا . وامور مأمورهسندن طولایی معاونت لازمه‌نك ایفاسی . خصوصنه همت بیورملری سیاقنده نمیقهٔ مخصوصه تحریر وتسییر قلندی افندم .

(جده والیسنه)

(توصیه)

(تعریف) زكریا افندی حج شریفه كیده‌یور علمادندر . حرمته شایاندر .

(ستایش) سز قدر شناس وعاطفتلی اولدیغكزدن .

(التماس) حقنده حرمت ورعایت ایدك .

بخـار الى زكريا افندى داعيلرى ايفـاى فريضهٔ حج شريف نيت خالصه‌سـيله كعبهٔ مكرمه جانب عاليسـنه عزيمت ارزو ايدركشى زاده . واهـل علم . وفضيلت بركوزل ذات اولديغندن هريوزدن التفاته شايان اولمسيله اول طرفه واردقده موصـوف اولدقلرى شيمهٔ حسـنهٔ قدردانى وعاطفت اقتضاسنجه حقنده معاملهٔ جميلهٔ قدر شناسى ورعايتك اجراسيله برابر استديكى شـيلرك قبول ومسـاعده‌سى متمناى چاكرانه‌م ايدوكى بيانيله عريضهٔ مستمندى ترقيمنه ابتدار قلمدى اولبابده وهرحالده .

(ديكر توصيه)

اذن عاليلرى اولور ايسه اشبو عريضه‌مى تقديم ايتمك اوزره خاكپاى والالرينه يوز سوره‌جك اولان احمد اغا بنده‌لرى افندمه اسكيدن انتساب ايتمش . وچوق لطف واحسانكزى كورمش . بنده‌لركزدن بولنـديغى حالده بخت‌سياهى مقتضاسنجه برمدت افندمك حسن نظرلرندن آيرلمسى جهتيله ارتق شـمديلرده پك مضطرب و بى قدرت وكشى دوشديكى يردن قالقر اعتقادى كندوسنه قوت . اولارق . ومرحمت سـيه‌كزه كونه‌رك . دامن

عفو دولتلرینــه صارلمغه قرار ویرلمشــدر هرکسك بیلدیکی بنده پرورلکلری ایجابنجه عبودیت سـنیه‌لرینی قزانمش اولان بنده‌لرکز دکل سائر التجا ایدنلر حقلرنده بیله ممکن اولان افنـدیلکی اجرا بیوره جقلری بللی . وعفو وعطـا جرم وخطادن ایلری . اولمسـیله مرقوم بنده‌لرینـك هر نه یاپمش ایسـه قباحتنك دامن مرحمت سـنیه‌لریله مستور . واواوجهله بوایکی بنده‌لری بردن مسرور . بیورلمق بابنـده امر واراده حضرت من له الامرکدر .

(دیکر توصیه)

ملتزمیندن محمد افندی اول طرفده اولان الاجقلرینك تحصیلی ایچون طرف ولی النعمیلرینـه عزیمت ایلدیکندن و افندی مومی‌الیه ایله اسـکیدن حقوقمز برکمال اوله‌رق مقتضای لطف وعنایتلری اوزره حقنده کوسـتریله‌جك معـاونت وتسهیلات کویا قوللکمزه اجرا بیـورلمش کبی اوله‌جغندن . قانون ونظامه موافق دوشـه‌جك ایشلرنده لطفا مسـاعدهٔ علیهٔ کریمانه‌لری ارزان وشـایان بیورلمق بابنده وهرحالده لطف وعنایت حضرت من له الامرکدر .

(دیکر توصیه)

نوابدن مودتلو عثمان افندی داعیلری بوکره زیر

ادارهٔ سـنیه‌لرنده بولنان فلان قضـاسی نیابتنه تعیین
بیوریله‌رق یوز سـورمك آوزره خاکپای والالرینه
عزیمت ایتمش . و افندیٔ مومی‌الیه داعیلری سـائر
نائبلره بکزه‌میوب اهل عفت وفضیلت اولدقدن بشـقه
بینمیزده قرنداشلق معامله‌سی دخی بولنمش اولمغله بونك
کبیلر حقنده معاملهٔ لطیفهٔ اجرا بیوریله‌جغی اکرچـه
شبهه‌سز ایسه‌ده حق عاجزانه‌مده اجراسنه بیدریغ لطف
وعنایت بیوره جقـلری هردرلو معاملاته مومی‌الیهـك
دخی مظهر بیورلمسی نیاز مخصـوص عبیدانه‌م اولمغین
اولبابده امر واراده افندم حضرتلرینکدر .
(توصیه) مکتوبلرنده یکده جـواب اقتضا ایتمیوب
یازلمسی لازم کلورسه انهاسـیله التماسك قبول اولندیغنی
و یاخود برعـذر بیـانیله اجراسی ممکن اوله‌مدیغنی
یازملیدر .

﴿ فصل رابع ﴾

(تعزيه حقنده‌در)

(تعزيه برکمسه‌يه اصابت ايدن کدر ايچــون تسليه‌يه دائر کوندريلان تحريراته دينور . تعزيه‌نك ارکانی بشدر .
(مقدمهٔ تعزيت) مصيبتی سويلمزدن اول مناسب برفقره
(بودخی هرشی جناب حقك امريله ومقتضای قضا وقدر اولديغنی کوسترمکدن عبارتدر .
(تعزيت) اول مصيبتی بيان ايتمك .
(اظهار تأسف) اجيديغنی سويلمك .
(رفع ملال) اجر ايله مکافات وصبرك لازم اولديغنی بيان ايله تسليه .
(خير دعا) وفاتی ايچــون ايســه هم متوفايه وهم مکتوب کوندريلان ذاته . واکر عزل ويا بشقه برکدر ايچون ايسه مکتوب کوندريلانه دعا .

(وفات ايچون تعزيه)

(مقدمه) هرشی فانی . وجناب حق باقيدر .
(تعزيت) قاين پدريکز وفات ايتمش .

(اظهار تأسف) تأسفمی یازمغه کوزلرمك یاشی قویمدی .

(رفع ملال) بیهوده اجنمق ضررلی . وصبر ایتمك فائده‌لیدر .

(دعا) حق سبحانه وتعالی مرحومه جنت . وسزه اجر وعافیت . احسان بیورسون .

بو جهانده هر جمعیت پریشان . وهر نعمت بی‌نام ونشان اوله‌رق الحق باقی وبیزوال جناب خالق منان . اولمغله بوکره قائن پدرلری افندی حضرتلری ارتحال دار نعیم ایلدکلری خبر کدورت اثری مسموع عاجزانه‌م اولدقده کرك مرحوم مومی‌الیهك شو عالمده کی ایر یلغندن . وکرك افندمزه اصابت ایدن شو حزن والمدن . حسب العبودیه بصلی متأثر ونه‌قدر متأسف اولدیغمی یازمقدن کوزلرمك یاشی مانع . ولکن بومثللو امر الهی‌یه قارشو زیاده تأسفك ضرردن بشقه براثری اولمیوب صبر جمیلده ایسه اجر وثواب درکار اولدیغندن محزون کوکلم افندمزك . وبتون خاندان عالیلرینك حمد اولسون صحت وعافیتیله قانع . اولمغله حدم اولمیه‌رق افندمزك دخی حکم قضایه رضا برله صبری اعتیاد بیورملری اخطاریله مرحوم مومی الیهك طوغری

فردوس اعلایه عازم . وافندمزك نائل اجر ومكافات اولەرق عافیتده دائم . اولملری دعواتی یاد وتکرار وتقدیم عریضهٔ اخلاصه ابتدار قلندی هرحالده امر وفرمان افندمکدر .

(جواب)

(تعزیت) جوابنده لازم اولان رکنلر .
(انها) تعزیه‌یه دائر مکتوبك کلدیکنی بیان ایتمك .
(تشکر) مکتوبدن ممنون اولدیغنی افاده .
(دعا) مکتوب کوندرنه قارشولق دعا .
(رجای محبت) معلوم .

(مکتوب مزبورك جوابی)

(انها) تعزیه‌یه دائر مکتوبکز کلدی .
(تشکر) ییقلمش کوکلم تعمیر اولندی . بوعنایته‌تشکر ایدرم .
(دعا) کدر کورمیك عافیتده اولك .
(رجای محبت) بوندنصکره دخی لطفکزی رجاایدرم .
قوللرینی کرچکدن سور . ومن‌غیرحد قرنداش مقامنده طوتر . اولدقلرندن تعزیه وتسلیه‌یی حاوی احسان

بیوردقلری بر قطعه کرمنامهٔ والالری محنت ایاملهٔ بیقلمش قلب چاکرانه‌می یکیدن تعمیر ایدرك بنـدهلرینی هر حال ومحلده اونوتمیـوب لطف ونوازش دادرانه ایله تسـلیه بیورمش اولدقلری طوغریسی دنیا دکر برعنایت اولمغله کمال تشـکرله برابر قلبی منکسر اولنلرك دعاسی مقبـول اوله‌جغنـدن ذات والای کریمانه‌لری اکدار کونیـه‌دن دائما مصون . وباکمال عزوعافیتله ممنون . اولمق دعاسـنی بخلوص البال ایصال درکاه‌جناب متعال ایلدیکم معلوم‌عالیلری بیـولدقده بوندن بویله دخی طرف مخلصانه‌م معـاملهٔ لطف وکرملرندن فراموش بیورلمامق بابنده .

(عزل تعزیتی)

(مقدمه) بوعالمك حالی برقرارده طورمز .

(تعزیت) مأموریتکزدن عزل اولمشسکز .

(اظهارتأسف) تأسف ایتمدم دیسه‌م یلان‌سویلرم .

(رفع‌ملال) قریباً منصوب اولورسکز .

(دعا) قدرکز آرتدقجه توجهاتکیزك کمالنی استرم

بوعالم کون‌وفسـاد برقرارده طورمیوب دائما انقـلاب

٥

اوزره اولمق مقتضای حکمت ربانیه اوله‌رق هر فرقتك صوکی وصلت . وهر کوچلکك نهایتنده سهولت . اوله‌جغی جمله‌نك معلومی اولمغله حسب‌القدر مأموریت سنیه‌لرندن استراحت بیورمش اولدقلری اکرچه ذات عالیٔ منعمانه‌لرینك چوق لطف ونوازشنی کورمش قدیمی بنده‌لری بولندیغمدن تأسف ایتمدم دیسه‌م عادت چاکرانه‌م اولمیان یلانی ارتکاب ایتمش اولورم . انجق بوانفصال بلطفه تعالی قریباً حق احق عالیلرنده واصل مرتبهٔ اتصال اوله‌جغنی بیله‌رك یالکز فریضهٔ ذمت عبودیتم اولدیغی وجهله فیض واقبال سامیلری کوندن کونه ارتدقجه حق چاکرانه‌مده دخی توجهات منعمانه‌لری بر کمال اولمق استدعاسیله تقدیم عریضهٔ خلوصوری‌یه جرأت قلندی اولبابده .

(جواب)

(انها) تسلیه‌یه دائر مکتوبکز کلدی .
(تشکر) بوهمتلرندن ممنون اولدم .
(دعا) موفقیتکز دعاسی تکرار قلندی .
(رجای محبت) معلوم .

لطفاً وعنایة کوندرلمش اولان کرمنامهٔ تسلیت علامه‌لری رسیدهٔ دست احترام . وبووجهله خاطر نوازی وتسلیت مراسمنك رعایتنه واقع اولان همتلری مستلزم ممنونیت مالا کلام . اوله‌رق دعای بیریای موفقیت وعافیتلری تکرار قلنمشدر عزل ونصب بربریله برابر . ومقدر اولدیغی زمانده ظهور ایده‌جکی امر اظهر . اولمسیله بوراسنه تأسف لازم کلمیه جکندن همان بوجهات سنیه‌لریله دائما منتدار بیورملرینی تمنی ایدرم اولبابده اراده افندمکدر .

(مرسل الیهك اقرباسندن اولمیان برذاتك)

(وفاتی ایچون مختصرجه تعزیت)

الحاج مفتی افندی حضرتلرینك ارتحال داربقا ایلدکلرینی ایشیدوب حسب الخلوص پك زیاده متأسف اولدم ایسه‌ده نه چاره حکم الهی بو وجهله جاری اولمش اولمغله همان جناب حق مرحوم مومی الیهی نعمت غفرانه مظهر . وباقیلری کمال عافیتله معمر . بیورسون دعاسیله عریضهٔ ثناوری ترقیمنه ابتدار قلندی افندم .

(پدرندن مخدومنه)

انسانك هر وقتی بر اولمیوب . اوتانمق وكدر . وتلاش . ایتمك كبی شیلرده الندن كلان ایشی ایستدیكی كبی یاپه‌میه‌جغی معلوم اولوب ذات نجیبانه‌لرینك دخی بوسنه‌ده‌كی امتحانده بویله برعارضه سببیله صنفكزی كچه‌مدكلری مسموع محبانه‌م اولدقده واقعا موجب تأسفمز اولمش ایسه‌ده هر شیده جناب حقك كیزلی بر حكمتی اولوب بوخصوصده دخی حقكزده خیرلو اولور برحكمت بولنمسی اعتقادیله اصلا سعی وهمنده قصور ایتمیه‌رك بمنه تعالی كله‌جك سنه شریكلریكزه هر یوزدن فائق اولمكز مأمولیله دعای عز وعافیتكز تكرار ایفا . وطرف محبانه‌مزه پیام صحتكزله ممنون بیورمكز رجا . قلنور اوغلم افندم .

(جانب مخدومدن جواب)

مقتضای مرحمت والدانه‌لری اوزره بوسنه‌كی امتحانده صنف عاجزانه‌می كچه‌مدیكم ایشیدیلوب موجب تأسفلری اولمغین قلب چاكرانه‌مك تسلیه‌سیله دعوات

خیریه‌لرینی متضمن هامه پیرای تکریم واجلال اولان
برقطعه احساننامهٔ پدرانه‌لری قوللرینی فوق العاده
ممنون ومفتخر ایلمش ایسه‌ده چوق شکرلر اولسون سایهٔ
عالیلرنده وقتمی بیهوده کچورمیوب چالیشدیغم ثمره‌سی
اوله‌رق پك کوزل امتحان ویرمش . وصنف
ناچیزانه‌مده برنجی اولدیغم حالده کچمش ایکن نامداشم
فلان افندی زاده نصلسه حسب القدر کیروده قالمش .
اولمغله یکلشاقله بو خبر ذات عالیٔ ولی نعمیلرینی
رنجیده ایلمش اولدیغی بوینمك بورجی اولان شکر
ومحمدت . ودعوات عمر واقبال منعمانه‌لرینه مداومتله .
عرض وبیانه جسارت ایدرم کیفیت معلوم عنایتملزوم
والالری بیوزلدقده هرباو اثر خیر دعای پدرانه‌لرندن
قوللری فراموش بیورلماق باینده وهرحالده امروفرمان
افندم حضرتلرینکدر .

❊ فصل خامس ❊

(خلوص حقنده‌در)

(خلوص) برذاتك بشقه‌سنه هیچ برشی ایچون اولمیوب
یالکز محبته دائر یازدیغی تحریراته دینور .

خلوصك كنديسنه مخصوص اولان اركانى درتدر.

(مخاطبى مدح وثنا) وزرادن اولورسه احسان ومرحمت . وعسكريدن ايسه . شجاعت وجسارت . وعلمادن ايسه . علم وفضيلت . ورجالدن ايسه . عقل . وفطانت . ولطف وعنايت . وكوچك مأموريندن ايسه . صدق . واستقامت . كبى كوزل صفتلرله وصف ايتمكدر . وبومدح وثناركنى اكثريا ايكنجى ركنه سبب كوستريلور.

(عرض محبت) بيوكلره اولورسه . عبوديت . يعنى قوللق . واقران اولورسه . خلوص . وخصوصيت وكوچكلره محبت . ومخالصت . كوسترمكدر.

(دعا) معلوم.

(رجاى محبت) يوقاروده بيان اولنديغى وجهله تعبيرى هركسك قدر وحيثيتنه كوره در.

بومثللو خلوص جوابلرنده دخى (انها) و (تشكر) فقره لرى اصل مكتوب فقره لرينه علاوه قلنه رق ركنى التى اولور.

(انها) دخى ايكى طرز اوزره يازيلور . برى فلان شيئه دائر مكتوبكنز كلدى ومألى معلوم اولدى . بوجهتله

ممنون اولدم مألنــده . ودیکری فلان شیئه دائر کلان
مکتوبکزدن ممنون اولدم مألنده اولور . وبعضــاً اشبو
رکنلره . اعتذار . یعنی مکتوب یازه‌مدیغنه بیــان عذر
ایله عفو ایستمك . وتحدیث نعمت . یعنی کوردیکی ایولکی
سویلمك کبی . وعتاب ظریفانه . یعنی اوطرفدن مکتوب
کلمدیکنه کوجنمك کوسترر فقره‌لر دخی علاوه اولنور .
وبورکنلرك صره‌سی اولمیوب یوقاری‌واشاغی نسق کلامه
کوره یازلمسی ممکندر .

(وزرایه خلوص)

کافهٔ ارکانیله .

عبودیت وانتسابی هرکسه سبب افتخار اولان آستان
معلای دستورانه‌لرینه هرکســدن ارکجه انتســاب ایتمش
بندکان صدق نشــانلرندن بولندیغم جهتله. دعای دوام
عمر واقبــال . ورجای فزونیٔ جاه.واجلاللریله وقت
کچورمکده اولوب انجق جنــاب حق ولی نعم افندمزی
عوارض کونیه‌دن مصون بیورسون نیجه مدت نامزاج
ومشغول تدبیر وعلاج . اوله‌رق تقدیم معروضــات ایله
قوللق‌وظائفنی‌اجرایه‌موفق اوله‌مامش‌ایسه‌مده بلطفه‌تعالی

یاوریٔ توجـه آصفـانه‌لریله تحصیل عافیت . وترقیم عرضحاله کسب قدرت . ایدرك مجرد اظهار عبودیت . وطرف سـامیٔ داورانه‌لرندن بر بری اردنجه کوردیکم . وتوصیف وتعـدادنده عاجز اولدیغم . بونجـه لطف واحسـانه مقابل شکر ومحمدتده بیـان عجز ومسکنت . ضمننده تقدیم عرضحال رقیت مآلنه اجتسـار قلندی محاط علم عالم آرای آصفانه‌لری بیورلدقده بوندن بویله دخی حق چاکرانه مده توجهـات علیـهٔ وزیرانه‌لری پایدار بیورلمغله چاکر کمینه‌لری وایه‌دار افتخار بیورلمق بابنده وهرحالده.

(جواب)

حق وثناور یده اولان حب وموالات صحیحه‌لرینك بقاسنه دائر ارسـال بیوریلان شقهٔ بهیه‌لری مآلندن استفـاده اولنان معاملهٔ خاطر نوازیلری مستلزم محظوظیت مجی اولدیغی کبی وجود شریفلرینـه عارض اولان فتـور دخی حسب الخلوص بادیٔ تأسف اولمش ایسـه‌ده حمد اولسـون کسب صحت ایلدکاری خبری مدار ممنونیت خلوصـوری اوله‌رق دعای عز وعافیتـلرینی تکرار واستبقای توجهات فؤادیه‌لرینه ابتدار ایلدم افندم.

(هديه تقديميله خلوص)

ذمت عبوديتمه واجب اولان ادعيهٔ خيريهٔ آصفانه‌لرينه كيجه وكوندز مداومت ايتمكده اولديغم حالده اره صره عريضه تقديميله لوازم بندكى واختصاصى ايفاى لازمه‌دن اولديغنه . وموقع محصولندن اوله‌رق برمقدار ... تقديمنه جرأت قلنديغنه . بناء نكاه التفات آصفانه‌لرينه شايان وقبوللرى توجهات عاليهٔ ولى النعميلرى بقاسيله شادمان بيورلمق بابنده وهرحالده .

(جواب)

طبيعت كريمه‌لرى اقتضاسنجه طرف مخلصانه‌مه ابذال بيوريلان نوازش والتفاتى شامل بر قطعه تحريرات سنيه وعلاوه بيوريلان هديه رسيدهٔ جاى قبول واحترام اوله‌رق بو صورتله عادت همكارى . ورسم مرغوب وفاشعارى . اجراسنه واقع اولان همت‌عليه‌لرى مستلزم و فور محظوظيت خالصى اولمش . وصوب منعمانه‌لرينه دركار اولان محبت صميميه‌م اقتضاسنجه اوصاف جميله و دعوات جليله‌لرى هر زمان ياد و تذكار قلنديغى كبى بو كره دخى مع‌التشكر تكرار قلنمش اولمغله

مجرد بیان محظوظیتله استبقای توجهات کریمانه‌لری سیاقنده شقهٔ ثناوری ترقیم قلندی اولبابده اراده افندمکدر .

(اقراندن بربرینه تکلفسز)

(خلوص)

(ارکان مخصوصه)

(مدح وثنا) بزی اونوتمق کوزل اخلاقکزه یاقشمز .
(عتاب ظریفانه) بوکاشاشدم . وسزدن مکتوب کلمینجه بنده یازمیه جقدم .
(عرض محبت) سزه اولان زیاده خلوصم قویمدی .
(دعا) دعاکزده قصور ایتمم .
(رجای محبت) ارتق بوندن صکره بزی اونوتمامکزی رجا ایدرم .
(افندمله کوچک یاشمزدن بری بینمزده بوقدر خلوص ومحبتدن بشقه قرنداشلق دخی وار ایکن استانبولدن کیده‌لی بری کویا قوللرینه طارلمش کبی بتون بتون فراموش بیورمش اولملرندن بو کیفیت نه اومولور ونه‌ده متصف اولدقلری کشی زاده‌لك ومروت

وعنايته ياقيشور اولديغندن بو حاله شاشمش . وطرف ساميلرندن كرمنامه كلدكجه بنده‌لري ده عريضه تقديم ايتمامكي قورمش . ايسه‌مده نزد عاليلرنده تعريفه حاجت اولميان افراط خلوص ومحبت كمترانه‌م بو صورتي اجرايه مانع اولمغله بو دفعه اصلا قصور ايتميه‌رك كيجه كوندز دعاى دولتلرينك خلوص قلب ايله ادا . وبوندن بويله جانب چاكرانه‌م خاطردن چيقارلماسي رجاسنده اولديغمي بيان ايله تقديم عريضه‌يه ابتدار قلندى اولبابده امر واراده افندمكدر .

(جواب)

(انها) كوجنمش اولديغكزك بيانيله لطف والتفاتي حاوي مكتوبكز كلدى .

(اعتذار) قاچ مكتوب كوندردم وارمامش .

(تحديث نعمت) سزك چوق عنايتكزي كوردم .

(مدح وثنا) كوزل خويكزه مجبور اولدم .

(دعا) صحت وسعادتكز دعاسنه . دوام ايدرم .

(رجاى محبت) توجهاتكزك بقاسني استرم .

(چاكرلرينه كويا كوجنمش اولدقلريني بيان ايله حقمده هرزمان كورمكده اولديغم لطف والتفاتي شامل راحه

زیب تکریم اولان تحریرات علیهٔ کریمانه‌لرنده ایبجه
سرزنش بیورلمش . و صورت حال بیوردقلری کبی
اولسه کرچکدن صوچلی اوله‌جغم درکار بولنمش .
ایسه ده کیتدیکم کوندن بری لطف و عاطفتکزی رجا .
وخلوص وتحسرمی عرض وانبا . ضمننده قاچ دفعه‌در
عریضه کوندرمش اولدیغم حالده نصل اولمش ایسه
شرف وصوله نائل اوله‌مدیغی . وبوخصوصده قولکزك
هیچ قباحتم اولمیوب بالفرض بویله بر قصورم اولسه
بیله معاذالله اونوتمق ویاکوجنمك کبی اسناد اولنان
شیلرك وقوعی افندمك بونجه عنایتنی کورمش . وحسن
اخلاق ومعامله‌سنه دلداده ومجبور اولمش . بنده‌لری
حقنده خاطره کلیه‌جکی . جهتله شمدی یه قدر سببنی
بیلمیه‌رك اوزلمش اولملرندن طولایی عفو عالیلرینی تمنی
ایدر . و بعدازین بویله قصور اولنمیه‌جغنی تأمین ایله
دعای صحت وسعادتلریه دوام . و توجهات سنیه‌لرینك
کماکان بقاسنی استرحام . ایدرم . اولبابده لطف وکرم
افندمکدر .

(شاکرداندن خواجه‌سنه خلوص)

افندمزك تعلیم وتربیه‌لری سایه‌سنده تمیز ایتمش قدیمی

آزاد قبول ایتمز کوله‌لرندن اولدیغم جهتله جمله‌ناس حقنده محض خیر اولان وجود پرسود فاضلانه‌لرینك دائما محفل صحت وعافیتده مکین ، وحضور افاده‌لرندن نورعرفان وفضیلتلرینك پروانه‌لری اولان شاکردلرکز جهان طولوسی حصهٔ معرفتله کامبین . اولمق دعاسندن برآن خالی اولمدیغم آیینهٔ مجلی کبی اولان قلب انورلرنده ظاهر اولمغله بوندن زیاده اوزاتمق قاعدهٔ کلیهٔ آداب وعبودیته منافی اولمغین یالکز خیر دعای ولی‌النعمیلرین استرحام ایچون تقدیم عریضهٔ عبودیته اجتسار ایلدم اولبابده وهر حالده امروفرمان وعبدناتوان ولی‌نعم افندمزکدر .

(جواب)

ذات نزاکتسمات فرزنده‌لری کوچك یاشنده‌اولدقلری حالده رشد وسعادت نشانه‌لری سیمالرنده کونش کبی تابان . وکسب وتحصیله سعی وهمتلری مأمولدن یوز قات فراوان . اولمسیله بنه تعالی شمدی آثار نافعه‌سیله اقران وامثالدن ممتاز . ومناصب عالیهٔ دولتده مسند طراز . اولدقلرینی کوردکجه بالخاصه ذات سامیلرینی

ریاسز ســودیکمدن نه‌درجه ممنــون ومن‌غیر استحقاق داعیلری بروســیلهٔ جزئیه اولدیغمدن نصــل متشکر اولدیغمی کماهو حقه بیــان‌نه وجهله قابل امکان دکلسه بودفعه دخی ارسال ســوی ثناوری بیوریلان التفاتنامهٔ کریمانه‌لری هرزمان کوردیکم الطاف جمیله جمله‌ســندن اولمغله بویله بربرینی متعاقب عنایتلرینک تحدیث وتشکری دخی داخل دائرهٔ بیــان اوله‌مدیغی معــلوم والالری بیورلدقده صوب مخلصانم بعدما دخی آثار توجهــات فرزندانه‌لریله مبــاهی ومسرور بیورلمق منــوط همت علیه‌لریدر افندم .

(مریدندن شیخنه)

رشادتلو کرامتلو باعث فیض وسعادتم افندم حضرتلری .

ظلمتده ضیا. وکدورتده صفا. وغربتده رهنما.وهر دردمه دوا . اولان همت وعنــایت مرشدانه‌لرینه محتاج قپوکزک کمتر قولی اولدیغم جهتله . غریبکدر آنی خوش طوت افندم اشــته بن کیتدم * کوکل دیرلر سرکویکده بردیوانه‌مز قالدی * دیه‌رک جاندن آیریلور کبی آســتان

سعادتکزدن بو طرفه کله‌لیدنبری بش وقت عقبنده
اوراد واذکارم اولان ثنای جمیللرینی غدای روح
و باعث کشوفات و فتوح . اتخاذ ایلدیکم قلب مجلای
عالمنالرینه آشکار ایکن کمال تحسرمدن ناشی سویلمکده
مجبوریتم کستاخلغیله لکه‌دار اولدم ایسه ده تصفیهٔ
مرشدانه‌لریله محو و نایاب . و مظهر اولدقلری واردات
وجدانیه وجذبات رحمانیه‌دن بو عبد بیچاره‌لری دخی
حصه‌یاب . بیورلمق بابنده و هر حالده لطف واحسان
وعبد خالص الجنان کرامتلو افندمزکدر .

(جواب)

سوی خالصانه‌مزه بیان مخالصتی حاوی کلان مودتنامهٔ
شریفه‌لری مآلی معلوم فقیرانه‌مز اولمش . وخالصاً
لوجه الله اولان اشبو محبتلری قلب عاجزانه‌مزك حب
صحیحنه قارشو کلوب ظل حمایهٔ الهیه ده بولندرمغه
لایق اعمالدن اولمغله جناب ذی الکبریانك توفیقنه تشکر
قلنمش . اولدیغی بیانیله بعدما دخی صدق واستقامت .
وسعی واجتهادکزده عزیمت ایلمکز مأمولمزدر هرحالده
عون الهی یه مظهر اوله‌سز افندم .

﴿ فصل سادس ﴾

(خصوص حقنده‌در)

(خصوص) بر ایش ضمننده یازیلان (تحریراته) دینور بودخی ایکی قسمدر .

(اولکی) اکر برماده خبر ویرلمك اوزره یازیلورسه (خصـــوص) دینورکه حکومت دائره‌لرندن یازیلان تحریرات . ومجالسدن (مضبطه) ومحاکمدن (اعلامات) وسائر ایش مکتوبلری بو قبیلدندر .

وبوخصوصك رکن مخصوصی یوقدر .

انجق یوقاریده‌کی تفصیل‌قاعده‌سنجه هرنه ایش‌ایچون ایسه اکا لازم اولان هر شیئی یازملیدر .

(ایکنجی) برماده صورلمق ایچون یازیلورسه اول ســـؤالی حاوی اولان تحریرانه (استعلام) دینورکه کذلك بونك دخی ارکان مخصوصـــه‌سی اولمیوب انجق اولا بیـــان اولنان ماده‌نك نره‌سی ایشه یرار . وحکمه مدار . ایسه اورالری صورلملیدر .

(شق اول خصوصك امثله‌سی)

(ایچوندر)

(خصوص) مکتوبنده خلوصه دائر تعبیرات جائز

اولیوب طوغریدن طوغری‌یه ایش هرنه‌ایسه انی بیان ایتملیدر .

انجق یازیلان ذاتك قدرینه کوره خطابده اقتضا ایدن عنوانی یازملیدر .

(استعلام) دخی بو وجهله‌در .

بونلرك جوابلرنده لازم کلان (انها) ده بك مختصر یازلیوب ایشی اجمالا آکلاده‌جق قدر یازمق . وبعضا لزومنه کوره فلان تاریخلو دیو کلان مکتوبك تاریخی وضع ایلمق . اقتضاایدر .

(قپوجوقدارینه)

ملفوفا کوندریلان مکتوبلرك تیزالدن محللرینه اعطاسیله فلان خانده مقیم صرافاندن هوجه فلان نامنه کشیده اولنان اون بر کون وعده‌لی بشبیك غروش صاغ‌اقچه اداسنی ناطق پولیچه‌نك وعده‌سی کلدکده مبلغ مزبوری الوب پوصله‌ده اسملری یازلمش اولان شیلری فلان افندی‌یه اولان تحریراتده کندوسندن التماس اولمغله برلکده بالاشترا کله‌جك بوسته ایله صوب محبانه‌مه اسبالنه همتلری مرجودر افندم .

(جواب)

ملفوف مكتوبلرك محللرينـه بالاعطا پوليچه بدليله آلينـه‌جق اشيانك ارسـالى خصوصنى حاوى امرنامهٔ منعمـانه‌لرى هامه‌پيراى اعزاز اولمش . ومذكور پوليچه بدلى ليرهٔ عثمانى يوزغروشه اوله‌رق اخذاولنوب سپارش بيوريلان اشيا دخى برموجب اراده فلان افنديله برلكده اشترا اولنه‌رق پوسـته‌يه تسليما . وقيمت پوصله‌سى دخى لفاً تقـديم قلنمش . اولمغـله هر حالده امر وفرمان حضرت من له‌الامركدر .

(كذلك)

مخاصلرى بوراده بولندقجه خانهٔ عاجزى بوش قاله‌رق بيهـوده خراب اوله‌جغندن بشـقه برده بكجى مصرفى ويرلديكنـدن ماهيه‌سى اقتضـا ايدن تعميراتنـه صرف اولنمق اوزره كوزلجه اقامت ايده‌جك . يعـنى طشره‌دن كله برهاى ادملر اولميـوب كندى خانه‌سى كبى طوته‌جق وماهيـه‌جه اذيت ايتميـه‌جك طالبى ظهور ايدر ايسـه كرايه ويرلمسى . وانجق بر سـنه‌لكدن زياده قونطوراتو ايدلميـوب الثان آيلقلر نزد والالرنده حفـظ اولنمسى . خطااريله شقهٔ محبى ترقيم قلندى افندم .

(جواب)

دولتخانهٔ ولی‌النعمیلرینک شرائط معلومه ایله کرایه ویرلمسی حقنده فی (٣) رجب ۰ . سنه (٨٧) تاریخلی امرنامهٔ کریمانه‌لرینی کمال احترام ایله آلدم . چوقدن بری کیرایه طالبلر ظهور ایتمش ایسه‌ده طرف دولتلرندن امر آلمدقجه ویرلمیه‌جکی جوابی ویرلدیکی . وبوبابده اولان صورت امر واراده‌لری کچن هفته اول طرفه عزیمت ایتمش اولان کمرك مأموری علی افندی وساطتیله باعریضه بیان وسؤال اولنمشیدی شمدی افندمز مسابقت بیوره‌رق اظهار رضا بیورمش اوللریله اقتضاسنه باقیلوب صورت حال همان صوب عالیلرینه انها قلنه‌جغی . بیانیله تقدیم عریضه‌یه ابتدار قلندی هرحالده امر وفرمان.

(امور دولته متعلق)

بیغا سنجاغنك سکسان برسنه‌سی محاسبه دفترینك مالیه خزینهٔ جلیله‌سنه تقدیمنده اعشار دفترلرینك برابر بولنمسی لازم اولوب مذکور دفترلر ایچون هرقضایه

نمونه ویریله‌لی خیلی زمان اولمسیله برابر بعض قضالردن مطلوب وجهله کلمش ایسه‌ده بعضیلرندن حالا کلمدیکندن بتون سنجاغه متعلق برامر مهمك بویله کیرو قالمسنی ایجاب ایده‌جکی جهتله بوبابده دامن درمیان اهتمام ایدرك قضا کز دفترلرینك برآن اول یاپیلوب کوندرلمسنه اقدام وغیرت ایلمکز سیاقنده شقه ترقیم قلندی.

(جواب)

اعشار دفترلرینك کوندریلان نمونه وجهله سرعت تسویه وارسالنه دائر شرفوارد اولان امرنامهٔ متصرف اکرمیلری رسیدهٔ موقع تعظیم اولمش . وموجبنجه قضا کاتبندن بشقه الندن یازی کلنلر بریره جمع اولنه‌رق چار چابق یاپیلان دفترلر بوکره تقدیم پیشکاه عالیلری قلنمش . والدن کلدیکی قدر مطلوب عالی‌یه موافق اولمسنه غیرت ایدلمش اولمغله اولبابده.

(تقریر)

لابسکی قضاسی داخلنده افندی چفتلکی اعشاری کچن سنه ادارهٔ امانتده هرنصلسه تحریر واستحصال

اولنەمامش ایدوکی بوکره قضاء مزبوری درعهده ایتمش اولان ملتزم طرفندن یازلمغه تشبث اولندقده ایلدیکی ممانعتدن تبین ایتمش . وبویله بسبلی مطالب سنیەدن اولان اموالك تأدیه‌واعطاسنده کمسه طرفندن امتناع جائز اولەمیەجغندن اربابی معرفتیله کشف وتخمین برله‌کچن سنه اعشارینك تحصیلی دخی لازمەدن اولمسیله اجرای اقتضاسی امر وارادهٔ متصرفیلرینه متوقف بولنمش اولمغله اولبابده.

(شق ثانی استعلام امثله‌سی ایچوندر)

عنه تعالی بوسنهٔ مبارکه اعشارینك مزایده‌سی زمانی دخی کلمش . واولا محللرنده مزایده اولنوبده صکره قرارینك مالیه خزینهٔ جلیله‌سنه بیلدیرلمسی نظامی اقتضاسندن بولنمش . اولمغله هرقریه‌نك مزاد پوصله‌لری یاپیلوب . وقصبه‌نك بازاری کونی دلال واسطه‌سیله اهالی‌یه اعلان اولنوب . طالبی ظهور ایدوب ایتمدیکی سریعا یازلمق اوزره هرقضایه بشقه بشقه مکتوبلر کوندرلمشیدی . شمدی‌یه قدر اقتضاسی اجرا ایدلمش اوله جغندن . قضا کز قریه‌لرینه آیری آیری ویاخود

طوپدن طالب وارمیدر . واولدیغی صورتده ویره‌جکی بدل ندر . ویاخود کمینه طـالب ظهور ایدوبده کمینـه ایتمامشمیدر . بورالرینك کوزلجه . وبوراده دخی دیکر برمزایده دها ایدیله‌جکندن وقت کچمکسزین سریعا بیانی وابسته همتلریدر.

(مضبطه اوله‌رق جوابی)

اعشـار مزایده‌سی حقنده تعمیماً یازیلان امرنامهٔ متصرفیـلری مآل والاسی معـلوم عاجزانه‌مز اولمش وهمان اقتضاسی وجهله یاپیلان مزاد پوصـله‌لری دلال واسطه‌سـیله اعلان اولنمش ایسـه‌ده بیـانه حاجت اولمدیغی اوزره بورانك اهـالیسی چفتجی مقوله‌سندن اولوب . اویله اعشار درعهده ایدر طـاقمدن اولمامغله کمسه طـالب اولمیوب . انجق ملتزمیندن فلان افندینك بقـایا تحصیلی ایچون بو راده بولنان آدمی طوپدن قضا اعشارینه ویرمش اولدیغی بدل پوصله‌سی یدندن النـان برقطعه سند ایله برابر لفاً تقدیم قلنمش اولدیغی بیانیله مضبطهٔ عاجزانه‌مز ترقیم وتقدیم قلندی . اولبـابده امر وفرمان.

(قپو چوقدارینه)

بوكره فلان محلده كائن متصرف اولديغمز عرصه‌یه طالب ظهور ايلديكى باتلغرافنامه اشعار اولنمش . وعرصهٔ مزبوره‌يى اويله على‌العجله صاتمق افكارنده اولمديغمدن بوبابده بردنبره رأى ويره‌ميه‌جكم جهتله اول امرده كيفيتك ايوجه آكلاشلمسى لازمه‌دن كورنمش . اولمغله ظهور ايدن طالب كيمدر . وقاچ غروشه قدر آلمغه نيتى واردر . وآقچه‌يى نه صورتده ويره‌جكدر . اوزون اوزادى مكاتبه‌يه حاجت قالمامق ايچون بورالرينك اطرافيله كوزلجه تحقيق واشعارى متوط همت بهيه‌لريدر .

(جواب)

عرصهٔ دولتلرى حقنده كشيده قلنان تلغرافنامهٔ عاجزى‌يه جواباً استعلامى حاوى رسيدهٔ موقع تعظيم اولان امرنامهٔ منعمانه‌لرى مآل عاليسى معلوم چاكرانه‌م اولمش . وارادهٔ سنيهٔ ولى‌النعميلرى موجبنجه واسطه اولان ذات ايله كوريشوب . كيفيت اطرافيله صورلدقده الاجق ذاتك كيم اولديغنى سويلميوب . انجق جوارنده

صاتیلان عرصه‌لری امثال طوته‌رق بهر آرشوننه یارمشر لیره‌دن نصفنی پیشین . واوبرنصفنی دخی کله‌جك مارت غایه‌سنده ویرمك اوزره اولمقدار قونسولید رهن ایده‌جکنی خبر ویرمش . اولمغله ارادهٔ دولتلری نه مرکزده متعلق اولورسه اقتضاسنك اجراسنه مسارعت اولنه‌جغنی بیانیله عریضهٔ جاکری تقدیم قلندی . اولبابده امر وفرمان .

(درسعادتدن طشره متصرفلغنه استعلام)

ملتزمیندن مناسترلی فلان افندی ذمتنده معلوم‌عالیلری اولان خصوصدن طولاپی الاجغم اولان شوقدرغروشك اداسنه برسنه وعده استمش . وقارشولق اوله‌رق زیر ادارهٔ سنیه‌لرنده کائن متصرف اولدیغی نام چفتلکنی رهن ویره‌جك اولمش . ایسه‌ده مذکور چفتلکك احوالی بنده‌لرنجه مجهول اولوب . اولا جانب عالیٔ کریمانه‌لرندن تحقیقی ایجاب ایلمش اولمغله . مذکور چفتلك افندی مومی الیهك عهده‌سنده میدر . اولدیغی حالده نه مقوله اراضیدندر . وقیمتی نه قدر در . وحین حاجتده صاتیله‌جق اولدقده مشتری بولنه بیلورمی .

بورالرينك لازم كانلردن اطرافيله بالتحقيق لطفاً وعاطفة اشعارينه همت سنيه‌لريني استدعا . وسيلهٔ تأكيد مخالصت اولمشـــدر . اوليابده . وهر حالده امر واراده حضرت من له الامركدر .

(جواب)

ملتزميندن فلان افنديك بوراده متصرف اولديغي فلان چفتلكك تحقيق احوالنـــه دائر شر فوارد اولان برقطعه كرمنامهٔ والالري مآلى معلوم خالصـــانهم اولمش وكيفيت بيانلردن لدى الســؤال مذكور چفتلك ملك اوله‌رق افندئ مومى اليهك عهده ســنده . وقيمتي دخي اول مقدار غروشـــدن زياده ايســه‌ده . بورالرده يك اوقدر اصحــاب قدرت وزنكين ادملر اولمديغي جهتـــله حين فروختنده مشـــتري ظهور ايدوب ايتميه‌جكي قطعياً معلوم اوله‌ميه‌جغي جوابي آلنمش . اولديغي بيـــانيله ترقيم جوابنامهٔ مخاصى‌يه ابتدار قلندي اوليابده .

(متصرفلقدن ولايته)

دولتلو والى پاشا حضرتلرينك دوره چيقه جقلرى . واك اوكجه بزم سنجاغي تشريف بيوره‌جقلري استخبار

اولنمقدنناشی . اسباب استراحتلرینی تدارك فریضۀ ذمت عبودیت اولوب . شمدیدن اقامت بیوره جقلری محلك حاضرلنمسی . ورسم استقبالك اجراسی ضمننده اولا معلومات لازم کلمکین . قنغی کون حرکت . ونه طریق ایله عزیمت . بیوره جقلر . ومعیت دولتلرنده کیملر بولنه جق . اولدیغنك لطفاً تحقیقیله سریعاً اشعاری متمنای خالصانه‌م اولمغله اولبابده لطف وکرم افندیمکدر .

(جواب)

دولتلو ولی نعم والی پاشا حضرتلرینك کیدیت حرکت وعزیمتلرینك استعلامنی حاوی کمال تکریم ایله الدیغم تحریرات سنیه‌لری موجبنجه. کرك حکومت مأمورلرندن وکرك دائرۀ دولتلری خلقندن اولنان تحقیقاته کوره . اشبو آیك بشنجی کونی حرکت . ویالکز مجلس اداره باش کاتبی ایله مهردارلری افندیلرله برابر . پوسته یولندن عزیمت بیوره جق . وکونده التیشر ساعت کیده جکلری جهتله . مرکز مأموریت علیه‌لرینه اوچ کونده واره جقلری آکلاشلمش اولمغله . بیان حاله مبادرت قلندی . اولبابده امر واراده افندمکدر .

﴿ فصل سابع ﴾

(اقربا مكتوبی حقنده‌در)

اقربا مكتوبی . يوقاريده كچن هردرلو تحريراتدن ياز يلورسه‌ده يبانجی يه ياز يلان كبی تكلفلی اولمز . (بو مكتوبلرك دخی ركن مخصوصی اولميوب زياده . واتمام مبحثنده كچن قواعد وجهله مقصودينی كوزلجه دوشونوب كوزلجه افاده ايتمليدر . انجق جوابنده انها لازم اولديغی مثللو نه زمان واردیغی . وضایع اولوب اولمديغی . معلوم اولمق ايچون . تاريخنی قوييق دخی ركن لازم صاييلور . (اكر مكتوب یازیله لی چوق اولوبده محلنه كچ وارمش ايسه . هم مكتوب تاريخی . وهم واردیغی تاريخ وضع اولنور . مثلا فلان تاريخ ايله مورخ مكتوبكنز . فلان تاريخده واصل اولدی . ديمك كبی . و بو اقربا مكتوبلرنده يوقاريدن آشاغی معناسی مربوط اولورسه ده لفظاً مربوط اولمق لازم اوليوب . بر قاچ فقره ده بركره بتوروب يكيدن باشلامق دها كوزلدر .

(اوغلندن پدرینه)

درسعادتدن حرکت عاجزانه‌مك ایکنجی کونی خیر دعای پدرانه‌لریله محـل مأموریت عاجزانه‌م اولان (ازمیره) واروب ‧ مأموریتم امرینی دولتـلو والی پاشا حضرتلرینـه تقـدیم ایله ایرتسی کونی خـدمت کمترانه‌مه باشـلادم ‧ بلطفه تعالی هوا بر درجه کوزل و لطیف ایدی ‧ که طـالغه اولمدقـدن بشـقه ‧ اوفق قاتی دخی اولمیوب ‧ ماهتـابه دخی تصادف ایتمکله ‧ کوکرته‌ده سـاعت آتی‌یه قـدر یولجیلرك ترکمانی شرقیلریله اکلنـه‌رك ‧ سـایهٔ عالیٔ ولی النعمیلرنده (قره‌ده) کمال راحت وصفا ایله وارلمش و (ازمیر) ایسـه بر شـهر عظیم اولوب ‧ هر شـیئك اعلاسی بولندیغندن شـمدیلك بر کوزل اوتلده اوطورمقـده ایسه‌مده ‧ اسباب راحتم مکمل اوله‌رق منـاسب برخانه بولندقده نقل اولنه‌جغی درکار بولنمش ‧ اولمغـله کیفیت وصـول عاجزانه‌مك ‧ وجمـله‌یه علی مراتبهم خلوص وسلامك ‧ مرحمةً تبلیغی بابنده امر وفرمان ولی نعمتم افندمکدر ‧

(جواب)

باعون وعنایت جناب باری (ازمیره) کمال حضور وراحت ایله وصوللری مژده‌سنی حاوی تحریرات فرزندانه‌لرینی فوق‌الغایه مسروریتله آلدم . ودعای بیریای موفقیتلرینی تکرار تکرار عرض بارگاه اجابت ایلدم . عزیمتلری کیجه‌سی بوراده براز پویراز اسمش اولمسیله خیلیجه مرتق ایتمش ایسه‌کده . حمد اولسون یاز روزکاری اولمغله دکزه دوقنمدیغی آکلاشلمشدر . ارتق راحت اسبابنی تدارك ایلدکدنصکره مکتوبده اهمال بیورمیوب دائما پیام عافیتکزله جمله‌مزی مسرور بیورمکز مسترحای پدرانه‌مدر . اوغلم افندم .

(اوغلندن پدرینه)

برادرم حسنی بك بنده‌لرینك مکتبلرینك اشبو تعطیلی هنکامنده طرف عاجزانه‌مه ارسالنه مساعده بیوریله‌جغی قپو چوقداری بنده‌لرینك تحریراتندن استبشار اولنمش ومیر مومی الیهك بو طرفه کلمسنده هم تبدیل هوا . وهمده تنزه ایتمش اوله‌جغی . وبر سنه‌دنبرو بربرمزه

اولان تحسردن آزاده اولنـه‌جغی جهتـله فوق الغـایه
موجب ممنونیت عاجزانه‌م اولمش ایسـه‌ده . کراجی
ومنزل حیوانلریله عزیمتده بك زیاده زحمت چکه‌جکندن
بورادن ضبطیه وآدم ایله برابر مخصوصـا (اکرلی)
حیوان کوندرلمـك اوزره . اورادن حرکتی کونی
(تلغراف) کشیده بیورلمسنی . واندرون وبیرونه‌اولان
سلامزك صره‌سـیله تبلیغنی اسـترحام ایدرم اولبـابده
وهرحالده .

(جواب)

فی (٢٣) جمادی‌الاخره سنه (٨٧) تاریخیله مورخ
وفلان تاریخده رسـیدهٔ دست ممنونیت اولان تحریرات
سنیهٔ فرزندانه‌لرنده برادرلرینك اورایه عزیمتی کونی .
آدم . حیـوان . کوندرلمك اوزره تلغراف چکلمسی
افاده اولنمش . وفی‌الواقع مومی الیهـك سزی کورمکه
پك ارزوسی اولوب . براز نحـافتی جهتیـله کیدوب
کلشـده وجودجه خیلی فائده مأمول اولمغله . اشـبو
املنـه مخلصـلری دخی موافقت ایدرك . کیفیت کچن
هفته صوب والالرینه اشعار قلنمش اولمسیله شمدی‌یه‌قدر

تفصیلی معلوم والالری بیوریله‌جقندن . وادم کوندرلمك
خصوصی دخی یك اصابت اوله‌جقندن . ان شاءالله
(رجب) شریفك اون بشنده حرکت ایدن (وارنه)
واپوریله عزیمت ایده‌جکی . وجمله‌نك حمداولسون عافیتده
اولوب علی مراتبهم عرض خلوص وسلام مخصوص
ایلدکلری . بیانیله شقهٔ محبی ترقیم قاندی اوغلم افندم .

(والده‌سندن اوغلنه)

نور دیدهٔ حسرتکشم اوغلم افندم .

بر آیدنبریدر طرفکزدن مکتوب آله‌مدیغمدن وکچن
کون بر آدم کلوب برقوطی (بال) برافوب مکتوب
یوقدر دیه‌رك چیقوب کتدیکندن . بر درجه مراق
وافکارده قالدم که کیجه کوندز حضور و آرامم قالمدی
هوالرك سرد اولمسیله پوسته واپوری کلمدیکی خبری
آلنوب براز متسلی اولمش ایسه‌مده (بال) کتورن
آدم مکتوبك نه‌دن ٌ‌ٌی اولمدیغنی سویلمیوب کیتدکدن
صکره بردها کلمدیکندن . بوده بشقه‌جه اندیشه
اولمشیکن . هله بزم احمد سوقاقده راست کله‌رك ایوجه

سؤال ایلدکده . کندوسی سزه یولده راست کلوب
بر کویدن آلمش اولدیغکز مذکور (بالی) مرقومه
تسلیما کوندرمش ایسه‌کزده . مکتوب یازمق ممکن
اوله‌مدیغنی واستانبولده کندوسنک ایشی چوق اولمغله
کلوب اکلاده‌مدیغنی . بیان ایتمسیله جناب حقه هزار
تشکر . وعمر وعافیتلری دعاسنی تکرار ایلدم . بوندن
بویله دخی نه درلو اولورسه مکتوبک آره‌سنی کسمیوب
قلب محزونمی تسلیه بیورملرینی نیاز ایدرم . بوراده
حمداولسون جمله عافیتده اولوب برادرلرک . وخلایقلر
اتکلرینی اوپرلر اوغلم افندم .

(جواب)

شفقتلو حقیقتلو والدۀ عزیزه‌م افندم حضرتلری ،
طرف عاجزانه‌مدن مکتوب آله‌مدیغکز . (وبال)
کتورن آدمک مناسبتسزلکندن مراقده قالمش اولدیغکز
بیانیله جمله‌نک تبشیر عافیتنی مشعر . فلان تاریخیله
بر قطعه تحریرات مادرانه‌لرینی زیاده ممنون اوله‌رق
الدم . مکتوبک اول صورتله آراسی اوزامسنه سبب
کرچکدن پوسته واپورلرینک کیده مامسی اولوب !

بمده حسب الایجاب قضالره چیقمهم لازم کلوب .
کیدرکن بر مکتوب براقش . وصکره اقتضاسنه کوره
بر آی‌قدر اکلنمش . اولدیغمدن نشأت ایتمش . ایسه‌ده .
یولده اول آدمه راست کلوب کویلرده وعافیتده
اولدیغمی خبر ویرمسنی تنبیه . واوك محلی تعریف
ایتمش . ایسه‌مده . سرسملکندن اوقدر بجره بیلمش
اولمغله . واقع اولان قصورمك عفونی استرحام .
ایدرم . آرتق موسمجه . وایشجه . بلطفه تعالی
بر مانع اولمیه‌جغندن هر هفته عریضه‌ده قصور اولمز
ایسه‌ده . مکتوبك (اجنته‌ده) قالمسی وپوسته‌ده ضایع
اولمسی . ویاخود بولنمامسی . احتماللری دخی اولمغله
اویله واهی افکاره ذاهب اوله‌رق مراقده قالمامالری
دخی عاجزانه اخطار . وهر نه‌قدر دکرلی شی دکلسه‌ده
بورانك محصولندن برمقدار . . . .
تقدیمنه اجتسار . قلندی . برادرلرك کوزلرینی اوپر .
وخلایقلره سلام ایدرم . تبلیغی بابنده لطف واحسان
والدهٔ محترمه‌م افندم حضرتلرینکدر .

(حرمندن مکتوب)

معروض جاریه‌لریدرکه

اون بش کوندن بری بك برادرم بنـدهلری بعض
تعمیرات ضمننـده یالی‌یه کیـدوب قالمش اولدیغی کبی قپو
چوقداری بنـده‌لری دخی هیچ اوغرامدیغندن تقدیم
عریضه‌ده قصور اولنمش ایسـه‌ده کچلرده ایکیسی بردن
وارد اولان کرمنـامهٔ عالیلرینـك جوابی اول زمان
کوندرلمش ایدی. اشته شمدی‌یه قدر طرف منعمانه‌لرندن
دخی تحریرات آله‌مدیغمزدن بویله‌اراسی اوزامسی‌وایکیسی
بریره کلمسـنك سببی نه اولدیغی بیلنه‌مدی انجق مطلوب
عزوعافیتـلری اولوب . بودخی قپو چوقدارینـه کلان
امرنامه‌لرندن استبشـار اولنمغله . درکاه کبریایه حمد وثنا
ودعوات مفروضـه‌لری تکرار ادا . قلندی . تقـدیم
اوله‌جق اوفق تفك شیلر وارایسـه‌ده برادرم بنده‌لری
پوسـته ایله تکلفی اولور . یقینـده کیده‌جك برآدم
ایله تقدیم اولنمسی مناسبدر . دیو توقیف ایتمش . وخاصهٔ
خاکپای سـامیلرینه یوز سورمش . اولدیغی . وخدیجه
جاریه‌لری هرهفتـه بك بابام بکا نه کوندرمش . دیو
صورشدرمقده ایدوکی . معلوم ولی النعمیلری بیورلدقده

هر بار پیام مسرت انجام عافیتلریله جمله مزی دلشاد بیورملری استدعاسیله تقدیم عریضه یه جرأت قلندی . اولبابده وهرحالده .

(جواب)

فی (٣) رجب (٨٧) تاریخیله مورخ بعض افاداتی متضمن کلان تحریرات عصمت کزینلری مألندن جمله کزک عافیتی استفاده اولنمغله . آشوری مسرور اولدیغم حالده دعوات خیریه لرینی تکرار ایلدم . برادرلری سعادتلو بك افندمزك تحریرات خصوصنده طوغریسی ابذال بیوردقلری همتدن طولایی نصل تشکر ایده جکمی بیله مم . قپو چوقدارینك دائما قوناغه اوغرامسی کندوسنه تنبیه اولندیغی کبی . بوکره دخی تکرار ایدلمشدر . مکتوبلرك مشوش وارمسی پوسته نك نظامسزلغندن نشأت ایدر . ودائما واقع اولور موادن اولمغله مراق بیور مامليدر . ارسال بیوریله جق اشیا هرنه ایسه زیاده تشکر . ووروديته انتظار ایدرم . نوردیدهم . کریمه مه بوراده کوندره جك مناسب برشی اولمامغله بوکره بابولیچه بشبیك غروش کوندریلوب . قپو چوقدارند اخذ اولندقده مناسب برشی النه رق باباك کوندرمه

كندوسنه ويرلسى . ومير مشاراليه حضرتلرينك
خاكپای عاليلرينه يوز سورديكمك افادهسيله . درت
كوزايله بكلمكده اولديغم خبر مسرت اثر صحتكزله .
منتدار بيورملرينى تمنى ايدرم افندم .

(برادرندن برادرينه)

بحمده تعالى وجود عاجزانهم صحتاوزره اولديغى .
ومعلوم عالئ دادرانهلرى بيورلديغى . وجهله . بوسنه
رمضان شريف اوزون كيجهلره تصادف ايلديكى
جهتله . اوروجك اصلا زحمتى اولميوب فقط طشره
رمضانى استانبول كبى اولميهجغندن . براز جان
صيقيلورسهده . مأمورينندن بولنان آرقداشلر ايله وقت
كچورلمكده . وبالطفه تعالى . عيد سعيد . دخى ايكى
كونه قدر كلمكده اولمسيله . ربم تعالى امثال كثيرهسنى
بالعافيه مشاهده ايله حق والاى منعميلرنده مسعود
بيورسون . ثمرهٔ لطف وتوجهات سنيهلرى اولهرق
كچنلرده طرف عالئ ولايتپناهيدن حق چاكرانهمده انها
والتماس بيوريلان رتبهٔ ثالثهنك . رؤسى . كلمش اولمغله .
بونكايچون مخصوصا اتكلرينى اوپر . وكچنلرده اوتانهرق .

رجا ایتمش اولدیغم ثواب واشیانك شمدی‌یه‌قدر ارسال
بیورلمش اولدیغنی بیلدیکمدن . بوندن طولایی دخی
آیریجه تشکر ایدرك ایچلی طشلی رسم سلامك صره‌سیله
تبلیغنه عنایت سنیه‌لرینی استرحام ایدرم .

(جواب)

حلول بهتشرف ولنان عید شریفك تبریکنی . وحمدا له
تعالی عافیتده اولدقلری . تشیریله عهدهٔ استیهالارینه
توجیه بیوریلان رتبهٔ ثالثه لك تشکرینی حاوی .
فی (٢٩) رمضان . سنه (٨٧) تاریخیله مورخ اتمله زیب
احترام اولان برقطعه تحریرات مکارم غایات دادرانه‌لرندن
استفاده ایلدیکم ممنونیت واستبشار . لسان قام ایله ادا
اولنه جق کبی دکلدر . عید سعید . مذکور حق عالیلرنده
دخی متیمن ومسعود . ونیجه امثالنی بالعافیه ادراك ایدرك
جمله‌مز مظهر لطف معبود . اولق دعواتی آیریجه ادا .
وبالخاصه رتبهٔ بهیه‌لری انشاءالله تعالی نیجه بیوك مرتبه‌لره
مقدمه اوله‌جغنی تمنی . وتهنیتله . خبر عافیتلرندن
درکاه باری‌یه عرض تشکر وثنا . قلنمشدر . رم[illegible]
شریفده مقدم سپارش . وبوکره سؤال بیو[illegible]

البسه واشیاء سائره الدن کلدیکی قدر بکندرمکه اوزه‌نوب تمیزجه اولمسنه غیرت ایدرك . ومقبوله کچه‌جکنه کوه‌نه‌رك . ماه مزبورك اون بشنده کوندرلمش ، اولمغله شمدی‌یه قدر واصل اولمش . وپیام عافیتلرینك تبشیریله اشیاء مذکوره‌نك کیفیت وصولنك اشعاری . همت علیه دادرانه‌لرینه متوقف بولنمش . اولمغین . اولبابده اراده افندمکدر .

(اشبو مکتوبلر تبرکاً فراشیت مکتوبیله تذییل اولنمشدر)

فضیلتلو زهادتلو افندیٔ جمیل الشیم حضرتلری .

صوب مخلصی‌یه سزاوار بیوریلان موالات شریفه‌لرینك بقاسنی . ومکهٔ مکرمه (و یاخود مدینهٔ منوره) ده حائز اولدیغم فراشیت (یاخود زورق) خدمت سنیه‌سنك وکالةً حسن ایفاسنه همت بیورلدیغی . افاده‌سنی شامل (تحریرات) و (هدیهٔ) متبرکهٔ حجازیه‌لری . بالوصول ممنونیت وفیره حصوله کلمش . وخدمت مذکوره‌نك کما کان اداسیله حق عاجزانه‌مده خیردعالریٔ بیدریغ بیورلمق تمنیسیله (شوقدر غروش) هدیهٔ ناچیزانه‌م لفاً کوندرلمش . اولمغین لطفاً قرین قبول بیوریله‌رق .

بعدازينده‌كى توجهـات بهيه‌لريله صوب محبانه‌مز دلشاد بيورلمق . مسترجاى خالصانه‌مزدر افندم .

(تذييل تذكره بيانده‌در)

(تذكره) نك تعريفى يوقاريده كچدى .
آنجق اقسامى اولان (خصوص) و (التماس) و (دعوتك) هربرى بر قطعه‌ده ذكر اولنور .

(قطعهٔ اولى خصوص تذكره‌سى)
(حقنده‌در)

(خصوص) تذكره‌سى بيانى (مكتوب) كبى اولوب يازيله‌جق ماده هرنه ايســه صوره‌جق يرى قالميــه‌جق صورتده كوزلجه آكلاتمايدر .

جواب . يازيله‌جق اولور (اكر تذكره‌نك ســند ايديلو بده صاقلانمسى لازم كاورســه . بشــقه كاغده يازيلوب عادة (مكتوب) انهــاسى كبى كلان تذكره‌نك اجمالاً مألى بيان اولنمليدر .

(واكر صاقلانمسى اقتضا ايتمز ايسه كلان . تذكره‌نك . برايكى برمق اشاغيسنه قارشولنى يازيلور .

بوحالده . اما . اقتضا ايتميوب يالكز تذكره‌كزك مألى

ویاخود مأل اشعارکز آکلاشلدی . دیمك کفایت ایدر . وتذکره‌نك درونی تمهیر اولنمیوب امضا ایدیلور .

(تذکره)

اشبو تعطیل هنکامنده قواعد مطالعه‌سیله مشغول اولمیوب . براز ده اکلنجه ایله راحت ایتمك مراد ایلدیکمدن نزد عالیلرنده فلان کتاب نسخه‌سی وارایسه . لطفا حامل ورقپارهٔ عاجزی‌یه تسلیما ارسالی وابستهٔ همت علیه‌لریدر افندم .

(جواب)

اشبو تذکرهٔ علیه‌لری مألی معلوم بنده‌کی اولمش . وکتاب مذکورك خطی براز اویغونسز . ایسه‌ده . امرلرینه امتثالا مع‌القصور تقدیم قلنمشدر . افندم .

(تذکره)

بوکره فوق‌العاده بعض مصارفك ظهورینه مبنی آقچه‌یه لزوم کورنمش . واسهام عاجزینك بر ایکی ماهه قدر آنجه آلنمسی مأمول بولنمش . اولمغله ذات‌عالیلری اوز قرنداشم کبی اولدقلرندن . اکرچه نزد والالرنده

موجود فضله آقچه اولوبده شمدیلك لزومی یوق ایسه . لفا تقدیم قلنان تقسیط کاغدلرینك توقیفیله حاوی اولدیغی مقــدار آقچه‌نك اعطا واحسانی منوط لطف عالیلری یدر افندمز .

(جواب بشقه کاغده)

بینمزده‌کی قرنداشلغه بناء بودفعه‌لزومی اولان برمقدار آقچه‌نك اعطاسنی امر تقسیط کاغدلرینــك لفیله وارد اولان تذکرهٔ والالری مآلی معلوم چاکری اولدی . ذات عالیلرینك اقراری وجهله تعلقمز برکمال اولدیغندن سزه عائد اولان هر بر ایش قولکنزك دیمك اولمغله اصلا تکلفه حاجت اولمیه‌رك امر بیوریلان مقــدار مبلغ اغا بنده‌لرینه تسلیما کوندرلمش . وبزجــه اویله یبانجی کبی تأمینات اقتضا ایتمیه‌جکندن تقسیط کاغدلری دخی اعاده قلنمش اولمغین اولبابده اراده افندمکدر .

(تذکره)

تکفور طاغلی عائشه قادینك کتوردیکی شــیلردن توکنمه‌دن بزده المق ایچون اکر بوکونلرده سزه کلورسه لطفا یاننه بر یسی قاتەرق بزه کوندرلمســنی رجا ایدرم افندم .

(جواب)

مآل تذکره معلوم عاجزانهم اولدی مزبوره اوچ کون صکره بزه کله جك . و اصمارلدیغمز تازه وکوزل صوجقلردن دخی کتوره جك . اولمغله انشاالله کلدکده سودننه ایله کوندریرم افندم .

(تذکره)

جناب حق افندیلرمی عافیتده دائم بیورسون بوکونلرده براز راحتسز اولدیغمدن تصحیح مزاج ایدنجیه دك قلمه کله میه جکمدن ولی نعم افندی حضرتلرینه لطفاً تبلیغ بیورلمسنی استرحام ایدرم اولبابده اراده افندمزکدر .

(تذکره)

کچنلرده احسان بیورلمش اولان شوقدر غروش بوکره مع التشکر تقدیم قلنمش اولمغله وصولنك لطفاً اشعاری بابنده امر واراده افندمکدر .

(جواب)

اشبو تذکرهٔ علیه لریله مبلغ مرقوم تماماً کلمش . وقوللرینه شمدیلك لزومی یوغیکن مزاج دولتلری اقتضاسنجه تعجیل بیورلمش . اولدیغی بیانیله ترقیم جوابه ابتدار قلندی افندمز .

(تذكره)

مقدما احسان بیوریلان کتاب ایله سایهٔ عنایتلرنده خیلی استفاده . وبوکره درس وقتی یاقلاشمش اولمغله ینه سوی ساميلرینه اعاده . قلنمش اولدیغی بیانیله تذکرهٔ عاجزی ترقیم قلندی افندم .

(جواب)

مآل اشعار والالری معلوم اولمش . وکتاب مذکور دخی کلمش . اولمعله مع التشکر جوابه ابتدار قلندی افندم .

(تذکره)

فلان محلده کائن کراخانه لرینك مستأجری قونطوراتوسی مدتی تمام اولدقده چیقه جغی خبر ویرلمش اولمغله . مذکور خانه ینه کرایه ویریله جك ایسه احبادن بریسی طوته جغندن قاچ غروشه ویریله جك . ونه قدر مدت مقاوله اوله جغنك . اشعاری وابستهٔ لطف وکرملریدر افندم .

(جواب)

مآل اشعار والالری معلوم چاکری اولمش . ومذکور خانه ینه کرایه ویریله جك ایسه ده . یاپیله جق یرلری اولوب کوزلجه تعمیر اولنمق اوزره . هم التی ایلغی

پیشین و یرلمك . وهمده تجـدید اولنه‌جغندن . اسـکی بدلنه . یوز غروش ، دها ضمله ماهیه درت یوز غروش اولمق . اوزره برسنه‌لکی قونطوراتو ایدیله‌جك اولمغله . موافقت ایلدیکی حالده طالبك کاوب برکره کـورمسی خصوصنك کندوسنه تبلیغی بابنده اراده افندمکدر .

(قطعهٔ ثانیه التماس تذکره‌سی)

(حقنده‌در)

(التماس) تذکره‌سی بشقه‌سنك اسـتدیکی شیئی رجا ضمننده یازیلان (تذکره) در . طرزی (عرضحال) کبی اولوب رکنلری مطلب صـاحبنك تعریفیله اسمنی . واستحقاقنی . و ایشـنه کوره شایان مرحمت اولدیغنی . بیان ایله . کوندریلان . ذاتی . مدح . ومطلبی رجادن عبارتدر .

اشبو نوع تذکره‌لر اکثریا . رسمی وعادی . اولدیغندن جـواب یازلمیوب مکر یازان یك مرعی‌الخاطر اولوبده ایشیده التزام ایتمش اولورسـه . یاقبول . ویا اعتـذاری حاوی جواب یازیلور .

(تذکره)

بروسه‌لی افندی ذاتاً اشراف وخانداندن

حالده حسب‌القدر شمدی بی قــدرت اولوب مخــدومی
فلان افندی بنده‌لرینــك مكتب سلطانی‌یه بلا اجرت
مرحمة قبول بیورلمســنی مقام عالئ نظارتپناهیــلرندن
باعرضحال استدعا ایتمش . وكندوسنك مرحمت ایدیله‌جك
حالده اولدیغی نزد چاكرانه‌مــده دخی معــلوم اولوب
بومثللولر حقنده مساعدهٔ جلیلهٔ آصفانه‌لری اسركنمه‌جكی
اشكار بولنمش . اولمغله ممكن ایسه مطلوبنك استحصالنه
بیدریغ الطف وعنایت بیورلمق بابنده وهرحالده .

(جواب)

مآل اشعار والالری معلوم ثناوری اولمش . ومكتب
مذكورده شمدیلك آچیق محل اولمیوب ایلروده النمق
اوزره دفتر مخصوصنه قید ایتدیرلمش . اولمغله اولبابده
اراده افندمكدر .

(تذكره)

افندی داعیلری معلمخانهٔ نوابدن چیقمش . وطرف
محبــانه‌مه متعلق بولنمش اولدیغی جهتــله . اهلیت .
واســقامت . وكوزل . اخلاق . وسیرت . اصحابنــدن
ایدوكی معلوم عاجزانه‌م اولوب . لیاقت . وكشی زاده
لكنه كوره بر مأموریتله قایرلمسی . شان عالی اقتضاسندن

ایکن هر نصلسه شمدی یه قدر قالمش . وموی الیهك بشقه‌سی کبی طوتلمیوب محلی یقین ومعاشی اداره سنه الویرر بر نیابتله مسرورییتی مستلزم ممنونیت اوله جغی درکار بولنمش . اولمغله کیفیت ذات عالئ حضرت فتواپناهی‌یه بالافاده . ارادهٔ علیه‌لرینك صوب مخاصی‌یه اشعاری منوط همت بهیه‌لریدر .

(تذکره)

تبعه‌دن محمد اغا ایشکذار . وصداقتلی بنده‌لری اولوب بوشده وحال ضرورتده قالمغله مأموریت دولتلری جهتیله ایجابی وار ایسه مرقومك خدمت علیه‌لرینه قبول بیورلسی . منوط امر وارادهٔ سنیه‌لریدر افندم .

(تذکره)

مخدوم نجابت موسوملری حمدی بك چوجقلق حکمنجه بیلمیه‌رك برصوج ایتمش . ایسه‌ده . حقنده اجرا بیوریلان معاملهٔ تهدیدن متأثر اوله‌رق برده‌ها رضای عالئ ولی النعمیلرینه مغایر حرکتده بولنمامغه عزم ایلمش . اولمغله مقتضای شفقت وعنایتلری او زره میر مومی الیهك خاطر ناچیزانه‌م ایچون . بوسفرکی

صوچنك عفوينه مساعده بيورملرينی استرحام ايدرم اولبابده امر واراده افندمكدر .

(تذكره)

مركز پوسته مأموری افندی

بنده‌لری سایهٔ لطف وعاطفتلرنده متنعم ايسه‌ده . چولق چوجق صاحبی اولمغله . معاشنك يتشمديكی جهتله ضرورت چكديكمدن . وافندئ مومی اليهك طرف بندكانه‌مه مناسبتی بولنديغندن . معاشی دها زياده جه بشقه بريره تحويل مأموريتيله ايكيمز بردن مسرور بيورلمق بابنده امر واراده افندمكدر .

(جواب)

مأل تذكرهٔ سنيه‌لری معلوم چاكرانه‌م اولدی . فی الواقع افندئ مومی اليهك معاشی دون اولوب . تحويل مأموريتيله مسروريتی بنده‌لرنجه دخی ملتزم ايسه‌ده شمديلك آچيق محل اولمامغله ان شاء الله تعالی مناسب بر محل آچيلدقده . اول باول مومی اليهه ويريله جكی بيانيله ترقيم جوابه ابتدار قلندی اولبابده . امر واراده افندمكدر .

(قطعهٔ ثالثه دعوت تذکره‌سی حقنده‌در)

دعوت تذکره‌سی دخی دیکر تذکره‌لر کبی اکثریا
جواب اقتضا ایتمیوب ترکنلری . سبب دعوت . بودعوتدن
عبارتدر . بعض کره جواب لازم کلدیکی دخی اولور .

(تذکره)

بکرمه تعالی مخدوم چاکری فلان بك بنده‌لرینك ماه
حالك سکزنجی پنجشنبه کونی جمعیتی استحضار اولنان
عقد نکاحنده افندمزك دخی لطفا بولنملرینی استرحام
ایدرم اولبابده احسان افندمکدر .

(جواب)

مآل اشعار والالری معلوم عاجزی اولدی ربم تعالی
مبارك بیورسون . اشبو جمعیت عقدده بولنمق بنده‌لرینك
دخی آشوری املم ایسه‌ده . اول کون کورلمسی لازم
اولان برایش ایچون اسکداره کچمکه دخی مجبور اولوب
انجق هم اورایه کیدملك . وهم‌ده جمعیت مبارکه‌دن
محروم قالمامق . اوزره اکر وقت مختار ارکن ایسه
جمعیتده بولنوب صکره اورایه کیتسم . ویاخود کچ
ایسه اسکداردن عودتده کلوب بولنسم . ایکی مطلب
بردن حاصل اوله‌جغندن . هر نقدر ادبسزلك ایسه‌ده

عفو عالیلرینه مغروراً وقت مختارك استفسارینه جرأت قلندی . اولبابده وهرحالده .

(تکرار جواب)

مأل جناب والالری معلوم خالصانم اولدی . وقت مختار اقشام اوستی ساعت طقوز رادەلرنده اولمغله عودتده تشریف بیورلمق ممکن اولەجغی . معلوم سامیلری بیورلدقده اولبابده امر وارادە افندمکدر .

(تذکره)

چارشودن بعض اوفق تفك الەجغمدن . وذات عالیلری هر شیئك نفیسنی بیلوب اهون الدقلرندن . انشاالله بر مانع اولمدیغی حالده برلکده عزیمت اولنمق اوزره یارین بندەخانەلرینی ارکندن تشریفه رغبتلری مسترحای بندکانەمدر اولبابده .

(تذکره)

ماه حالك اوچنجی جمعەکیجەسی بندەخانەلرنده اقربا وبعض احبا بولندیغی حالده منظومهٔ شریفهٔ (مولد نبوی) قرائت ایدیلەجکندن . نائل اجر و مثوبات اولمق

ضمننده بنده خانه‌لری طعـامدن اول تشریف بیورلمق اوزره اخطار ونیازه ابتدار قلندی افندم .

(تذکره)

بلطفه تعالی کریمه‌م رابعه جاریه‌لرینک یارین اقشـام عقائد ختمی جمعیتی اولوب ذات عفت کزینلرینک تشریفی موجب افتخارمز اوله جغندن نور دیده‌لرم خانم قزلرمله برابر تنزلاً کیجه قالمق اوزره تشریفلرینی آشوری نیاز ایدرم اولبابده احسان افندیجکمکدر .

(تذکره)

بعنایته تعالی اول بهارك حلولیله کزمك موسمی کلمش . اولمغله برلکده کاغد خانه‌یه عزیمت اولنمق اوزره رغبت بیوریلورسـه اقتضا ایدن شیلر من غیر حد حاضرلنمش اولدیغی جهتـله لطفاً اوکیجه بنده خانه‌لری تشریف . وبو وجهـله عبد کمینه‌لری تلطیف . بیورلمق بابنـده امر واراده افندمکدر .

(جواب)

سایهٔ ولی‌النعمیلرنده کزمك واکلنمك اوزره . اشبو اراده نامه‌لری قوللرینی تشکرندن عاجز اولور مرتبه‌ده ممنون ایلمش . ایسه‌ده نه چاره طالع معکوسم مسـاعده

ایتمیه‌رك كورلمسی لازم بعض مصالح ظهور ایتمش . اولمغله احسان علی‌الاحسان اولمق اوزره . ممكن ایسه كله‌جك هفته‌یه براغلمسی . قرین مساعدهٔ جلیله بیورلمق بابنده امر واراده افندمكدر .

(تكرار جواب)

كزمكدن مقصد انجق افندمك معیت شرفی قزانمق اولمغله بو هفته مانعلری بولنديغی صورتده ارادهٔ سنیه‌لری موجبنجه كله‌جك هفته كیدلمك دها مناسب اوله‌جغی معلوم والالری بیورلدقده اولبابده .

(تذكره)

خدمتنده بولنديغم فلان درگاه شریفنده . اشبو بازار كونی قرائتی تصمیم اولنان منقبهٔ (ولادت نبویه) علیه‌اكمل‌التحیه . جمعیتندن حصه‌یاب اجر وثواب بیورلملری ایچون تشریفلری نیاز واخطار اولنور اولبابده اراده افندمكدر .

(تذكره)

بحمده تعالی كوچك مخدومم كوله‌لرینك بدأ تعلمی ایچون اشبو پنجشنبه كونی اجراسی مقرر اولان جمعیتی تشریفلری متمنای بندگانه‌م اولمغله اولبابده .

(تذكره)

اشبو اوكمزده كى بازار ايرتسى كيجه‌سى فلان وفلان افندى برادرلرى افطاره لطفاً بزه رغبت بيورجقـلرى وافندمز مجلسمزك موجب شرف وزينتى اولدقلرى . جهتله بازار كونى ايكنديدنصكره جمله‌مز بايزيدجامع شريفنده مؤذن محفـلى التنده تشريفلرينـه انتظار ايده‌جكمزى هيچ برعـذر وبهانه‌يه محل قالمامق اوزره شـمديدن عرض واسترحامه اجتسار ايدرز . اولبابده لطف وكرم افندم حضرتلرينكدر .

﴿ باب ثالث ﴾

(سندات بياننده‌در)

(سند) برايش حقنده ايناندرمق ، و ياخود تقويت ويرمك . ايچون يازيلان . كاغددر . كه حين حاجتده . دليل . وشاهد . اوله‌رق كوستريلور .

(سند)ك ايكى نوع واردر .

(نوع اول) صرف ذمته متعلق ماده ايچون اولان (سند) لردر .

(ذمت)دخى بر آدمك ويرديكى سوز . وايلديكى عهد ديمكدر .

(بورج) و (كفالت) و (وكالت) و (ابرا) و (شركت) كبي .

(نوع ثانی) عقار . واشیایه متعلق عقود ایچون اولان (سند) لردر .

(آلم صاتم) و (ایجار) و (استیجار) کبی .

بوایکی نوعدن عموماً رعایتی لازم اولان . ارکان وقیود (زمان) و (مکان) و (مدت) و (صفات ممیزه) و (جهت) و (مقدار) و (شرائط) و (قیمت) و (بدل) و (شهود) و (عاقدین) .

(زمان) سندده یازیلی اولان خصوص قنغی تاریخنده اولدیغنی یازمقدر . مثلا فلان سنه‌سی شهر فلانك فلانجه کوننده اعتباراً کبی .

(مکان) خانه . و عقاره . متعلق مقاوله‌ده بولندیغی موقعی یازمقدر مثلا استانبولده . چاقر اغا محله‌سنده . واقع کبی .

(مدت) (اودنج) ایچون ایسه نه قدر وقتده اودنه‌جك اولدیغنی . و (ایجار) ایسه قاچ ایلق . ویا سنه‌لك ایدوکنی . یازمقدر مثلا . طقسان بر کون وعده ایله . ویاخود برسنه‌لکنی . دیمك کبی .

(صفات مميزه) خانه‌نك . ويا دكانك سوقاغى . ونومروسى و ابنيه‌نك اخشاب و يا كار كير اولديغى .
و (رهن) ايچون جنس ونوعى ورسمى يازمقدر . مثلا پرلانتى بوروش ديمك كبى .
(جهت) اوده‌يه‌جكى شى قرضدن وياشركت محاسبه‌سندن ويا اجرتدن وياخود بدلنى اخذ ايلديكندن طولايى اولديغى يازمقدر .
(مقدار) ويره‌جكى قاچ غروش اولديغى يازمقدر .
(شرائط) مقاوله نه اوزرينه اولديغى مثلا كرايه ويرديكى خانه‌يى آخره كرايه ويرمامك وتعميراتى اوزرينه اولمق كبى شيلرله مشروط ايدوكنى بيان ايتمكدر .
(قيمت) برشيئك ذكرينى سويلمك مثلا رهن ايديلان شئ نه ايسه قاچ غروش ذكرلى اولديغى سويلمكدر .
(بدل) مثلا كرايه ويريلان هرنه ايسه قاچ غروشه ويرلديكنى تصريح وجنسنى بيان ايتمكدر .
(شهود) اولنان عقد و مقاوله كيملرك يانده اولديغى . يعنى اول كمسه‌لرك اسملرينى يازمقدر .
(عاقدين) سندى ويرن ايله الانك اسملرى

بولنمقدر مثلا آلانك سندك ایچنده‌ویره‌نك‌مهر وامضاده
اسملری تصریح اولنور .

﴿ نوع اول ﴾

(دین تحویلی)

اشبو فلان سنه‌سی ذی‌الحجة‌الشریفه‌سی ابتداسندن
اعتباراً اوچ آیده اودنمك اوزره رهن وفائضی اولمیه‌رق
قرض شرعی اولمق اوزره . احمد . و محمود . وصالح .
افندیلر یاننده . حسین . افندیدن شوقدر غروش آق
(آقچه) اخذ واستدانه ایلدیکندن وعدهٔ مذکوره
حلولنده مبلغ مزبوری بمنه تعالی تماماً تأدیه ایده‌جکمی
مشعر اشبو مختوم تحویل اعطا قلندی .

امضا

حسن

(نه‌زمان) « فلان سنه‌سی ذی‌الحجه‌سی ابتداسنده »
نه قدر مدتله « اوچ آیده » نه شرط ایله « رهن .
و فائض اولمیه‌رق » شاهدلری کیمدر « افندیلر »
نه جهتدن « قرض شرعی » الان « حسن » ویرن
« حسین » صفت ممیزه « آق آقچه » .

(كذلك دين تحويلى)

سنهٔ حاليه محرمى غايه‌سندن اعتباراً برسنه‌ده ماه بماه يوزر غروش اعطاسيله اودنمك اوزره . اسماعيل . ونورى . وعثمان . افنديلر وغيريلر حاضر اولدقلرى حالده تجاردن سليمان افنديدن قرضا الديغم بيك وحلالى (ساعت) بهاسنده ايكيوز غروش كه جمعاً بيك‌ايكيوز غروش دينم اولوب . قارشولق اوچ بيك غروش‌قيمتلى برعدد (ياقوت) يوزك‌ترهين ايلديكمدن . بمنه تعالى سنه‌سى ختامنده بروجه مقاوله . ماه بماه . مبلغ مزبور اودندكده مذكور يوزك اعاده . واشبو مختوم سندم شق اولنمق اوزره افندئ مومى اليهه تسليم قلندى .

امضا

حمدى

بورجلى‌كيمدر (حمدى) الاجقلى (سليمان) شاهدلر (اسماعيل . نورى . عثمان) مقدارى نه‌در (۱۲۰۰) نه‌زمان (محرم غايه‌سنده) نه‌قدر وقتده (برسنه) نه شرطله (ماه بماه اودنمك) نه جهتدن (قرض ودور شرعى ايله)

(صراف تحويلى)

اشبو سنۀ روميه (تشرين‌اولى) ابتداسنده يكى‌خانده مقيم معتبران صرافاندن . فلان‌اوغلى . هوجه . فلاندن بروجه بالا (بشبيـك) غروش رائج آقچه اخذ وقبض ايدرك . مقابلنده اون بيـك غروش قيمتلى برعدد . برلاتى . چيچك . ترهين . ايلديكمدن . بمنه‌تعالى مبلغ مرقومى سكزغروش بر ربعدن كذشته‌سيله برابر تأديه ايلديكمده . رهن مذكور ايله اشبو مهرلى سندم اعاده اولنمق اوزره . يدمرقومه اعطا قلندى .

(تجار تحويلى)

سكسان يدى‌سنه‌سى . مارتنده . تجاردن (ديترا كى) چلبيدن اخذايلديكم شـوقدر كيل بغـدايك ثمنى اولان شوقدر عثمانلى ليره‌سنك نصفى تأديه برله نصف اخرى اوچ آى وعده‌ايله ذمتمـده دينم اولوب وعدۀ مذكوره حلولنده مبلغ مرقومى ايفا ايده‌مديكم صـورتده اصول تجارت موجبنجه كذشته‌سيله اوده‌مكه متعهـد اولديغمى مبين اشبو ممهور تحويل اعطا قلندى .

كفالت ايچون اكثريا سند كنارينه تحشيه اولنور .

مثلا . درون (سند)ده محرر شو قدر غروشك تأديه سنه كفيل وضـامن اولديغمی مشعر اشبو محل شرح وتمهير قلندی كبی .

(مأمورينه كفالت سندی)

بوكره فلان محله قائمقـام نصب وتعيين بيور يلان عزتلو . فلان بك . شـايد اموال ميريه دن ذمتنه آقچه كچوردیكی تبين ايلديكی صورتده . آلديغی آقچه‌يی تماماً وكاملاً وبلا مهلت ماليه خزينهٔ جليله سـنه تأديه ايتمك اوزره كفيل . وضـامن اولديغمی مبين اشـبو كفالت سندی جانب خزينهٔ جليله‌يه تقديم قلندی .

(ذيلی)

كفيل مومی اليهك اصحـاب ثر وتدن اولوب كفالتی معتبر اوله‌جغنی شهادةً اشبو محل شرح وامضا قلندی .

(وكالت سندی)

مدينهٔ ازميرده فلان اسكله‌ده فلان مغـازه‌ده واقع پاك ومنقح شـو قدركيله آر په می رايج وقت اوزره كچر آقچه ايله تجاره فروخت ايتمك اوزره . معتـبران تجـاردن احمد افنـدی يی فلان وفـلان محضرنده

توكيـل واولدخی وكالتی قبـول ايدرك خصـوص
مز بورده تصرفه مالك اولديغنی . مبين وطرفمدن وكالتی
مصدق . اشبو ممهور سند اعطا قلندی .

(شركت سندی)

اشبو سنهٔ روميه تموزی ابتداسـنده فلان افندی
ايله طرف عاجزانه‌مدن بيكر عثمانلی ليره‌سندن ايكی بيك
عـدد ليره سرمايه وضعيله . وتجـارتی بينمزده ياری
ياری يه اولمق . وعملی دخی مشـتركا ايلمك . شرطيـله
هر نوع تجارت ايچون . تجاردن معلوم الاسـامی ذوات
محضرنده عقد شركت ايلديكمزدن . شركت مذكوره‌يی
الی ماشاالله هيچ بر نوع بهانه ايله فسخ ايتمامك اوزره
طرفيندن اشبو سند معمول به تمهير واعطا قلندی .

(ابراز سندی)

ياغ قپانی تجـارندن شريكم . فلان . افنديله مدت
شركتمز محاسبه‌سی . معتبران تجارمعرفتيله رؤيت اولنوب
فسخ شركت ايتمامزله . بربرمزده اصلا حقمز . قالميوب
بوخصـوصدن طولايی هيچ بروقت حبهٔ واحده دخی
طلب . وادعايه صـلاحيتمز اولمديغنی مشعر . اشبو ابرا
سندمز طرفيندن تمهيز وتعاطی قلندی .

(پولیچه) که

(لغت افرنجیه‌ده قامبیال تعبیر ایتدکلری یدر)

ناقل نمیقهٔ مخلصی . فلان افندی‌یه حسابمزه محسوباً
(یاخود بوراده بدلی اخذ اولنمش اولمغله) ویاخود
(نزدکزده اولان امتعه بهاسنه محسوباً تاریخ وصولندن
اون برکون صکره شوقدر عثمانلی لیره‌سی تأدیه اولنمق
اوزره کشیده قلنان اشبو پولیچه‌نك قبولی مسترحادر .

(واصل اولیوب ضایع اولدیغی صورتده)

کشیده قلنان اشبو ایکنجی پولیچه‌مك . و ینه واصل
اولمز ایسه . اوچنجی پولیچه‌مك قبولی متمنادر . دیو .

(جیرو — حواله)

پولیچه هرکیمك نامنه ایسه . اولکمسه‌نك نامنه
نقد وتحویل ایتمکدر . که کناری . ویا آرقه‌سی شرح
اولنه‌رق امضا وتمهیر ایدیلور .

(آچیق بونو)

هرکیمك یدنده ظهور ایدرایسه یکرمی کون وعده‌سیله
(یاخود بلا وعده) یوز عدد عثمانلی لیره‌سی ویرمکه

بورحلی اولدیغمی مبین اشبو سندم تمهیر واعطا قلندی .

﴿ نوع ثانی ﴾

(صتان طرفدن مبایعه سندی)

سنهٔ حالیه محرمی ابتداسنده استانبولده یوسف پاشا چشمه‌سنده . طاش قصاب جاده‌سنده نومرولی متصرف اولدیغم بر باب ملك منزلی رجال دولت عالیه‌دن سعادتلو . فلان . افندی‌یه . فلان . وفلان . محضرنده التمش برکون وعده ایله . بیك . عدد عثمانلی لیره‌سنه صاتمش اولدیغمدن وعدهٔ مذکوره ایچنده شاید وازکچوب صاتمه‌حق اولورایسه‌م بشبیك غروش حق نکول ویرمکه متعهد اولدیغمی مبین اشبو ممهور سند اعطا وتقدیم قلندی .

(الان طرفندن)

سنهٔ حالیه محرمی ابتداسنده استانبولده یوسف پاشا چشمه‌سنده طاش قصاب جاده‌سنده . .

نومرولی بر باب . ملك . منزلك متصرفی اولان فلان . افندیدن . منزل مذکوری . فلان . وفلان

محضرنده التمش بركون وعـده ايله . بيك . عـدد عثمانلى ليره‌سـنه . صاتون المش اولديغمدن . وعـدهٔ مذكوره ايچنده الميه‌جق اولور ايسه‌م . بشبيك غروش بدل نكول ويرمكه متعهد اولديغمى مبين . اشـبو ممهور سند افندئ مومى‌اليه‌ه اعطا قلندى .

(مقاوله سندى)

اشبو (سند) لر دائرهٔ مخصوصه‌سنده نظاماً يازيلور ايسـه‌ده عاقدين طرفندن كوندريلان علم وخبره كوره يازيله‌جغندن اول صورتله تمثيل اولندى .

(ايجار مقاوله‌سى)

فلان محـلده كائن فلان نومرو ايله مرقم متصرف اولديغم برباب كاركير خانه‌ملك سـنهٔ حاليهٔ روميـه . (مارتى) ابتداسندن اعتباراً . برسنه‌لكى شوقدر غروش اولمق ونصفى پيشـين وبريلوب نصف آخرى دخى آلتى آى مرورنده ويرلمك . وخانهٔ مذكور درونده ضرنه يامق استيلورسه رخصت الـه‌رق مصرفى كندوسى ويرمك . ومدت مذكوره ختامنده يابديرديغى شـيلرى بوزميه‌رق ترك ايلمك . شرطيله . فلان . افندى‌يه ايجار .

واولدخی برمنوال مشروح قبول واستیجار . ایتمش اولدیغمزدن سنۀ مزبوره ختامنه دکین تحت تصرفنده اولوب . بدل ایجارینه هیچ برسببله ضم اولنمامق . ومدتندن اول چیقارلمامق . اوزره برموجب نظام طرفیندن تعاطی اولنه‌جق قونطوراتوسنک تنظیمی ایچون . اشبو علموخبر اعطا قلندی .

امور تجارته دائر دیگر صورتله مقاوله سندلری دخی وار ایسه‌ده اشبو رساله‌نک مقصدینه موافق اولمامغه بوقدرله اکتفا اولندی .

الحمدلله علی التمام فی العشر الاول من
رمضان المبارک فی سنة
ومائتین والف
من له الغر